

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

ZACHYCOVÁNÍ A VYKAZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU VE VYBRANÉ ÚČETNÍ JEDNOTCE

ACCOUNTING AND REPORTING OF FIXED ASSETS IN SELECTED ACCOUNTING ENTITY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Zuzana Schönwälderová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Jan Pěta, Ph.D.

BRNO 2022

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	Zuzana Schönwälderová
Vedoucí práce:	Ing. Jan Pěta, Ph.D.
Akademický rok:	2021/22
Studijní program:	Účetnictví a daně

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Zachycování a vykazování dlouhodobého majetku ve vybrané účetní jednotce

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody a postupy zpracování
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současná situace
Návrh řešení a hodnocení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem práce je popsat a zhodnotit relevantní právní úpravu a aktuální stav zachycování a vykazování dlouhodobého majetku ve vybrané účetní jednotce. Na základě dosažených zjištění studentka následně navrhne vhodné postupy zachycování a vykazování dlouhodobého majetku, event. navrhne doporučení a kroky vedoucí ke zlepšení stávajících postupů.

Základní literární prameny:

HAVLAN, P. a J. JANEČEK. Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi. 2. akt. a pod. dopl. vyd. Praha: Leges, 2015. ISBN 978-80-7502-057-4.

JURÁŇOVÁ H. a K. JUHÁSZOVÁ. Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-085-0.

NEJEZCHLEB, Z. a I. SCHNEIDEROVÁ. Dlouhodobý majetek ÚSC, DSO a příspěvkových organizací. 2. roz. vyd. Praha: Acha obec účtuje s.r.o., 2020. ISBN 978-80-907757-0-1.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2021/22

V Brně dne 28.2.2022

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá majetkem města Židlochovice. První část obsahuje teoretická východiska týkající se obce, popisuje dlouhodobý majetek obce, způsoby jeho pořízení, ocenění a vyřazení. Druhá část obsahuje základní informace o městě, o fungování městského úřadu. Zabývá se zejména dlouhodobým majetkem města, způsoby jeho pořízení z hlediska smluvních vztahů, které jednotlivě popisuje. Analyzuje vznik nesouladu finančních hodnot pořízeného majetku ve výkazech. Ve třetí části je navrženo řešení nalezeného problému týkajícího se chybějících údajů ve fakturaci a v uzavíraných smlouvách, a řešení problému týkajícího se nesouladu finančních hodnot pořízeného majetku ve výkazech.

Abstract

The bachelor thesis deals with the property of the town of Židlochovice. The first part contains theoretical background concerning the municipality, describes the municipal fixed assets, methods of its acquisition, valuation and disposal. The second part contains basic information about the town, the functioning of the municipal authority. In particular, it deals with the fixed assets of the town, the methods of their acquisition in terms of contractual relations, which it describes individually. Analyzes the occurrence of discrepancies in the financial values of acquired assets in the statements. In the third part is proposed a solution to the problem of missing data in invoicing and concluded contracts, and a solution to the problem of discrepancies in the financial values of acquired assets in the statements.

Klíčová slova

obec, městský úřad, dlouhodobý majetek, smluvní vztahy, rozpočtová skladba

Key word

municipality, city council, fixed assets, contractual relations, budget structure

Bibliografická citace

SCHÖNWÄLDEROVÁ, Zuzana. *Zachycování a vykazování dlouhodobého majetku ve vybrané účetní jednotce* [online]. Brno, 2022 [cit. 2022-03-19]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/143113>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Jan Pěta.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 8. května 2022

.....

podpis studenta

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala panu Ing. Janu Pětovi, Ph.D., za pravidelnou kontrolu této bakalářské práce, zejména za odborné připomínky, které mi velmi pomohly při jejím zpracování. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Michaela Schönwälderové, za trpělivost, ochotu a zprostředkování důležitých informací o fungování Městského úřadu v Židlochovicích.

V neposlední řadě bych ráda poděkovala mojí rodině za podporu po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ	11
1 TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE	13
1.1 Obec	13
1.1.1 Organizace zřízené obcí.....	13
1.1.2 Samostatná působnost obce	14
1.1.3 Přenesená působnost.....	15
1.1.4 Finanční hospodaření obce	15
1.1.5 Rozpočtová skladba.....	16
1.2 Majetek obce.....	17
1.2.1 Dlouhodobý majetek	18
1.2.2 Dlouhodobý hmotný majetek.....	18
1.2.3 Dlouhodobý nehmotný majetek	21
1.2.4 Dlouhodobý finanční majetek.....	23
1.2.5 Pořízení majetku.....	25
1.2.6 Způsoby pořízení majetku	25
1.2.7 Ocenění majetku.....	28
1.2.8 Vyřazení dlouhodobého majetku	32
1.2.9 Odpisy majetku	35
1.2.10 Základní právní předpisy pro evidenci majetku.....	36
2 ANALYTICKÁ ČÁST PRÁCE	37
2.1 Základní charakteristika města	37
2.2 Účetnictví města.....	38
2.3 Organizační struktura městského úřadu	40
2.4 Finanční situace města	43
2.5 Majetek města Židlochovice.....	43
2.6 Pořízení majetku města	45

2.6.1	Přijaté faktury, objednávky	45
2.6.2	Kupní smlouvy	45
2.6.3	Směnné smlouvy	46
2.6.4	Darovací smlouvy	47
2.6.5	Smlouvy uzavírané mezi vybranými účetními jednotkami	48
2.7	Způsoby ocenění pořízeného majetku města	48
2.7.1	Pořizovací cena	48
2.7.2	Reprodukční pořizovací cena	49
2.7.3	Vlastní náklady	49
2.7.4	Ocenění 1 Kč	50
2.7.5	Ocenění reálnou hodnotou	50
2.7.6	Ocenění mezi vybranými účetními jednotkami	51
2.8	Nesoulad finančních hodnot pořízeného majetku ve výkazech	52
3	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ	57
3.1	Pořízení majetku	57
3.1.1	Dodavatelsko-odběratelský vztah	57
3.1.2	Kupní smlouvy	57
3.1.3	Směnné smlouvy	58
3.1.4	Darovací smlouvy	59
3.1.5	Převody mezi vybranými účetními jednotkami	59
3.2	Průběžná finanční kontrola majetkových účtů	60
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	69
	SEZNAM TABULEK	70
	SEZNAM PŘÍLOH	71
	PŘÍLOHY	72

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá dlouhodobým majetkem města Židlochovice, zejména jeho pořízením a dokumenty, na základě kterých, je majetek pořizován. Majetek je pro obec velmi důležitou složkou aktiv. Obec musí jednotlivé druhy majetku náležitě evidovat v účetnictví. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v § 38 ukládá obci povinnost, využívat majetek obce účelně a hospodárně, chránit ho před zničením, odcizením či zneužitím.

Různé formy a druhy majetku jsou řazeny na příslušné majetkové účty, umístěné v účtových skupinách a třídách, v účtovém rozvrhu účetní jednotky. Na základě směrné účtové osnovy, která je přílohou vyhlášky č. 410/2009 Sb., pro některé vybrané účetní jednotky, si obec sestaví tento účtový rozvrh, kterým je povinna se řídit. Obec patří mezi vybrané účetní jednotky, pro které platí odlišné předpisy než pro podnikatelské subjekty.

Evidenci majetku předchází jeho pořízení, které musí být řádně podloženo příslušnými dokumenty. Pořízení majetku může vzniknout nákupem, bezúplatným nabytím či vytvořením vlastní činností. Tomu musí předcházet písemné uzavření smluvního vztahu či jiné schválení orgány obce.

Taktéž všechny úkony, které se s evidencí majetku pojí, ať už se jedná o jeho ocenění, technické zhodnocení, odepisování nebo vyřazení, musí být patřičně podloženy příslušnými dokumenty, které musí obsahovat veškeré povinné náležitosti. Tuto povinnost ukládá zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v § 8 a to vést účetnictví správně, úplně, průkazně, přehledně a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

Práce je rozdělena do tří samostatných částí. První část je zaměřena na teoretická východiska, týkající se obce a jejího majetku. Ve druhé části jsou uvedeny základní informace o městě Židlochovice, o dlouhodobém majetku města a identifikace problémů. Ve třetí části jsou navržena řešení identifikovaných problémů.

CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem bakalářské práce je vytvoření návrhu pro Městský úřad v Židlochovicích, jehož obsahem bude rozšíření směrnice města o nové povinnosti, které v ní aktuálně chybí. Dalším cílem je vytvoření kontrolního mechanismu, který bude využit v rámci průběžné finanční kontroly. Bude nastavena kontrola mezi nově pořízeným majetkem a jeho úhradami v návaznosti na rozpočtovou skladbu. Kontrolující pracovník, tak mnohem rychleji odhalí chyby a nedostatky při pořizování nového majetku a jeho úhrad. Podnětem pro tvorbu kontrolního mechanismu bylo zjištění, které vzniklo při spolupráci s referentkami finančního odboru, které si byly vědomy toho, že dochází k nesprávnému použití rozpočtové skladby ve vztahu k nově pořízenému majetku. Věřím, že tímto vytvořeným mechanismem usnadním práci, jak svým kolegyním, tak vedení města.

Bakalářská práce se skládá ze tří částí. Z části teoretické, analytické a praktické. Část teoretická definuje obec, její povinnosti při výkonu samostatné i přenesené působnosti. Popisuje finanční hospodaření obce a její majetek. Způsob evidence majetku na jednotlivých majetkových účtech, způsoby jeho pořízení, vyřazení, účtování při těchto úkonech, a způsoby oceňování nabytého majetku účetní jednotkou. Uvádí základní právní předpisy pro vedení účetnictví ve vztahu k majetku, které jsou závazné pro vybrané účetní jednotky. Cílem teoretické části je pochopení základních pojmů, stěžejních pro danou problematiku, na základě tištěných a elektronických zdrojů, které budou dále využívány v analytické části. Tato část byla zpracována pomocí metody literární rešerše. Hlavní oporou pro zpracování této části byl zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, na něj navazující vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a České účetní standardy č. 701-710.

Část analytická obsahuje základní údaje o městě Židlochovice. Popisuje vedení účetnictví města, jeho aktuální finanční situaci, fungování městského úřadu a jeho organizační strukturu. Uvádí výčet konkrétního dlouhodobého majetku pořízeného městem, evidovaného na příslušných majetkových účtech. Podrobně popisuje obsah jednotlivých typů dokumentů, na základě kterých, je majetek pořizován. V této části

jsou také uvedeny konkrétní případy ocenění pořizovaného majetku evidovaného v účetnictví města. Hlavním cílem analytické části je získání informací o majetku města. Hlavní oporou, při vypracování této části, byly internetové stránky města Židlochovice a účetní výkazy, které byly získány z účetního programu Helios Fenix, k němuž měla autorka přístup, díky zaměstnání na městském úřadě v Židlochovicích. Analytická část byla zpracována metodou analýzy.

Na základě teoretické a praktické části je v návrhové části vypracován návrh řešení nalezených problémů. V této části byla využita metoda syntézy, která sumarizuje poznatky a vede k získání nových poznatků.

V závěru práce autorka hodnotí přínos vypracovaných návrhů pro město Židlochovice.

1 TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE

Teoretická část bakalářské práce popisuje základní pojmy týkající se obce a jejího hospodaření. Popisuje majetek obce, jeho evidenci na příslušných majetkových účtech, způsoby pořízení, ocenění a vyřazení, dle platných zákonů a vyhlášek.

1.1 Obec

Obec je veřejnoprávní korporací, která má svém vlastnictví majetek, se kterým hospodáří dle vlastního rozpočtu. V právních vztazích vystupuje svým jménem a za své výkony je plně zodpovědná (3, str. 21). Za obec jsou považovány „základní“ obce, obce s rozšířenou působností, městyse, města a statutární města (10, str. 7).

Dle § 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví patří obec mezi vybrané účetní jednotky. Dle tohoto zákona se za vybrané účetní jednotky považují organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územně samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny (1, § 1).

1.1.1 Organizace zřízené obcí

Zastupitelstvo obce má právo zakládat své organizace. Nejčastěji zřizuje organizační složky a příspěvkové organizace (10, str. 38).

Organizační složky obce jsou zřizovány za účelem plnění úkolů obce, k hospodářskému využití majetku obce a k zabezpečení veřejně prospěšných činností v obci (3, str. 30). Jsou určeny pro činnosti obce, u jejichž výkonů postačí menší počet zaměstnanců, základní technické a strojní vybavení, a u kterých není vyžadováno vystupovat ve složitých ekonomických nebo právních vztazích (3, str. 33).

Organizační složky nemají právní subjektivitu. Nejsou ani samostatnými účetními jednotkami. Všechna práva a povinnosti organizační složky jsou přenesena na samotnou obec. Organizační složky hospodáří na základě rozpočtu od svého zřizovatele. Pracovníky organizačních složek jsou zaměstnanci obce (10, str. 38).

Při jejím zřízení je vydána organizační listina, jejímž obsahem musí být úplný název zřizovatele, název a sídlo organizační složky, jména oprávněných osob, které jednájí jménem obce, účel zřízení, povinnosti, případný svěřený majetek a doba,

po kterou bude organizační složka zřízena (3, str. 35). Majetek organizační složky je ve vlastnictví obce, organizační složka ho pouze spravuje (10, str. 38).

Organizační složkou obce může být například pečovatelská služba či městská knihovna (10, str. 38).

Příspěvkové organizace jsou zřizovány zastupitelstvem obce jako právnické osoby pro výkon samostatné působnosti obce, jejichž rozsah a složitost vyžaduje právní subjektivitu. V právních vztazích jednají jménem příspěvkové organizace (3, str. 42). Příspěvkové organizace nevytvářejí ve své činnosti zisk (3, str. 39).

Při jejím zřízení je vydána zřizovací listina, jejímž obsahem musí být úplný název zřizovatele, název a sídlo příspěvkové organizace, účel založení, práva a povinnosti, statutární orgány, vymezení svěřeného majetku, doplňkových činností, které navazují na hlavní účel zřízení a doba, na kterou je příspěvková organizace zřízena (10, str. 39).

Ve svém vlastnictví mohou mít pouze majetek, který potřebují ke svému výkonu. Majetek je ve vlastnictví zřizovatele, tedy obce. Příspěvková organizace je samostatnou účetní jednotkou, svěřený majetek eviduje na příslušných majetkových účtech, účtuje o něm a odepisuje jej. Obec svěřený majetek pouze sleduje v operativní evidenci (3, str. 41). Při hospodaření vychází z prostředků vlastní činnosti, z rozpočtu zřizovatele, z fondů příspěvkových organizací, darů a dotací (10, str. 40).

Příspěvkové organizace jsou zřizovány zejména v oblasti školství, kultury, zdravotnictví a sociálních věcí (10, str. 38).

1.1.2 Samostatná působnost obce

Dle § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se stará obec o své záležitosti v rámci samostatné působnosti. Vytváří podmínky pro rozvoj obce a uspokojování potřeb svých občanů v rámci potřeby bydlení, ochrany zdraví, dopravy, vzdělávání, kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Obec může vydat obecně závaznou vyhlášku k plnění určitých povinností, jimiž může být zabezpečení veřejného pořádku v obci nebo užívání zařízení obce sloužící potřebám veřejnosti. Při výkonu samostatné působnosti je obec povinna se řídit při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem, v ostatních záležitostech jinými právními předpisy vydanými na základě zákona (2, § 35).

1.1.3 Přenesená působnost

Přenesená působnost znamená, že obsah výkonu státní správy je v určitém rozsahu delegován na územní samosprávu, tedy kraje a obce (19).

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích rozlišuje 3 typy obcí z hlediska rozsahu výkonu svěřené státní správy (2, § 61):

- základní rozsah,
- rozsah pověřeného úřadu,
- rozsah úřadu obce s rozšířenou působností.

Základní rozsah výkonu svěřené státní správy se vztahuje na evidenci obyvatel obce, zajištění voleb v obci a zabezpečení ochrany veřejného pořádku. Rozsah pověřeného úřadu zajišťuje činnosti, například stavebního úřadu a matriky, pro ostatní obce v okolí, na základě dohody. Rozsah úřadu obce s rozšířenou působností zajišťuje činnost živnostenského úřadu, vydávání cestovních pasů, osobních dokladů, řidičských průkazů a registr motorových vozidel (19).

Obec vykonává státní správu, jež jí byla svěřena zákonem, pro správní obvod, který k ní náleží. Při jejím výkonu jsou kraje a obce povinny se řídit usnesením vlády a směrnici ústředních správních úřadů (19).

1.1.4 Finanční hospodaření obce

Hospodaření obcí upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Hospodaření obce závisí na struktuře majetku, přijatých dotacích a daních (10, str. 7-8).

Dle § 53 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů: „*Obec hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a peněžními prostředky přijatými z rozpočtu.*“ (15, § 53).

Hospodaření obce se řídí ročním rozpočtem obce, sestaveným na základě střednědobého výhledu rozpočtu. Střednědobý výhled rozpočtu zjednodušeně předpovídá hospodaření obce na 2-5 let následujících po roce, na který byl rozpočet sestaven. Jeho obsahem jsou celkové příjmy, výdaje, pohledávky a závazky z dlouhodobě realizovaných záměrů (10, str. 8).

Rozpočet obce je finančním plánem hospodaření v daném rozpočtovém roce, jímž se řídí financování činností v obci (10, str. 9). Rozpočet je sestavován finančním výborem zastupitelstva obce. Schvalován je zastupitelstvem obce. Pokud není rozpočet obce schválen před 1. lednem rozpočtového roku, obec musí hospodařit do doby jeho schválení na základě pravidel rozpočtového provizoria, díky němuž nedojde k narušení plynulosti hospodaření obce. O pravidlech rozpočtového provizoria rozhoduje zastupitelstvo obce (10, str. 13).

Rozpočet je sestavován v třídění dle rozpočtové skladby. Zpravidla je sestavován jako vyrovnaný. Skládá se z příjmů, jimiž jsou příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní hospodářské a správní činnosti, příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud ji obec zřídila, výnosy z daní, dotace ze státního rozpočtu a rozpočtu kraje, přijaté peněžní dary, příspěvky obci a návratné finanční pomoci. A z výdajů, kterými jsou závazky, které stanoví zákony, dále výdaje na vlastní činnost, výdaje na výkon státní správy, závazky ze smluvních vztahů, úhrada úroků z půjček a úvěrů, výdaje na emise, výdaje na dary, dotace a příspěvky pro jiné subjekty (3, str. 172-173).

Příjmy a výdaje z hospodářské či podnikatelské činnosti jsou sledovány mimo rozpočtové toky, ale jejich hospodářský výsledek se promítá do rozpočtu (3, str. 174).

Roční rozpočet musí být kontrolován kontrolními orgány obce v průběhu celého kalendářního roku, stejně tak hospodaření příspěvkových organizací a organizačních složek obce, jejichž veškeré příjmy a výdaje jsou uvedeny v rozpočtu obce (3, str. 174).

Zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ukládá účetním jednotkám povinnost přezkoumání svého hospodaření za předcházející kalendářní rok (15, § 17).

Přezkoumání hospodaření obce provádí krajský úřad v přenesené působnosti, auditor nebo auditorská společnost (10, str. 34). Nedodržením tohoto zákona se obec dopouští přestupku, za který jí může být udělena sankce (10, str. 32).

1.1.5 Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Uplatňuje se zejména při sestavování, sledování a kontrole rozpočtu státu,

organizačních složek státu, státních fondů, dobrovolných svazků obcí a územně samosprávných celků (18, str. 40).

Všechny příjmy a výdaje, které jsou součástí hlavní činnosti, musí být zařazeny na příslušný paragraf a položku dle členění rozpočtové skladby. Třídění na nejnižší jednotky, a to dle správné kapitoly, záznamové jednotky, podkladové jednotky, prostorové jednotky, nástroje, dílčího průřezového ukazatele, akce, účelu, množiny a účelového znaku, je možné používat, ale není závazné (18, str. 40).

1.2 Majetek obce

Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně, zejména k plnění funkcí a úkolů obce. Vlastnictví majetku obci umožňuje péči o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů (3, str. 64).

„Obec musí mít minimálně tolik majetku a v takovém rozsahu, druhu a kvalitě, který jí umožní řádně a efektivně plnit její funkce a úkoly, potažmo poskytovat občanům a jiným subjektům služby, k nimž je povinna.“ (3, str. 64).

Obec je povinna pečovat o svůj majetek, starat se o jeho rozvíjení, opravu, chránit ho před zničením či odcizením a pro tento případ ho i pojistit. Majetek musí být řádně evidován v účetnictví obce (10, str. 14).

Obec spravuje svůj majetek prostřednictvím zřízených organizačních jednotek, příspěvkových organizací, a prostřednictvím právnických osob oprávněných ke správě tohoto majetku (10, str. 15).

K okamžiku sestavení řádné účetní závěrky, je obec povinna provést inventarizaci majetku, kterou provádí zřízená inventarizační komise na základě sestaveného plánu inventur. Inventarizací majetku se posuzuje a porovnává skutečný stav majetku a zdrojů jeho krytí se stavem účetním. Slouží k tomu, aby nedocházelo k odchýlkám v účetnictví u evidovaného majetku. Nestačí tedy majetek evidovat pouze účetně, ale také je potřeba ověřit, zda evidované množství a druh majetku v účetnictví odpovídá realitě (3, str. 137).

1.2.1 Dlouhodobý majetek

Dlouhodobým majetkem, hmotným či nehmotným, se stávají pořizované věci okamžikem uvedení do stavu způsobilého k užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených jinými právními předpisy pro jeho užívání. Obdobně se postupuje i v případě technického zhodnocení. Toto ustanovení se nepoužije v případě drobného dlouhodobého majetku (9, § 11 a § 14).

Členění dlouhodobého majetku (3, str. 69):

- hmotný,
- nehmotný,
- finanční.

1.2.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Vyhláška č. 410/2009 Sb. v § 14 do dlouhodobého hmotného majetku řadí (9, § 14):

- stavby,
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí,
- pěstitelské celky trvalých porostů,
- drobný dlouhodobý hmotný majetek,
- ostatní dlouhodobý hmotný majetek,
- pozemky,
- kulturní předměty,
- dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji,
- nedokončený dlouhodobý majetek.

Dlouhodobým hmotným majetkem je i technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku a drobného dlouhodobého hmotného majetku převyšující hodnotu 40 000 Kč (5, str. 180).

Dlouhodobý hmotný majetek se dělí na odpisovaný a neodpisovaný (5, str. 182).

Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

Dlouhodobý hmotný majetek, který je odepisován, se nachází se v účtové skupině *02 Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný* (5, str. 182).

Na účtu **021 Stavby** jsou evidovány stavby bez ohledu na dobu jejich použitelnosti a výši ocenění. Za stavbu jsou považovány stavby včetně budov, důlní a vodní díla, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technické rekultivace, jednotky bytů a nebytových prostor, nemovité kulturní památky, právo stavby, které není zásobou, technické zhodnocení staveb vypůjčených nebo najatých s oceněním stejným jako je hranice pro zařazení na jednu položku, technické zhodnocení kulturní památky, církevní stavby ve výši 1 Kč (5, str. 182).

Na účtu **022 Samostatné hmotné movité věci** je evidován majetek, který je charakterizován jako samostatná přemístitelná věc s oceněním převyšujícím 40 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 12 měsíců. Dále předměty z drahých kovů, které nejsou předměty kulturní povahy a převyšují svým oceněním hranici 40 000 Kč (5, str. 184). Součástí takového majetku může být i příslušenství hmotného majetku, kterým se rozumí předměty, které tvoří s hlavní věcí jeden majetkový celek, které byly součástí dodávky majetku nebo byly přiřazeny dodatečně technickým zhodnocením (6, str.18).

Za samostatnou věc jsou považovány i zabudované samostatné hmotné movité věci, které s hlavním majetkem netvoří jeden funkční celek, i když jsou s ním pevně spojeny, kvůli funkčnosti hlavního majetku. Jedná se zejména o stroje, přístroje, zařízení, kovové konstrukce, antény, trezory, nábytek určený k výrobním účelům nebo k provozování služeb a telefonní ústředny. Nevytvořením jednoho celku majetku dochází k významnému zkrácení doby odepisování zabudovaného majetku (6, str.16).

Na účtu 022 jsou dále evidovány **soubory hmotných movitých věcí**, kterými jsou soubory majetku skládající se z několika předmětů nebo zařízení, které jsou vzájemně propojeny a mají samostatné technicko-ekonomické určení. Každý z předmětů závisí na ostatních a navzájem se doplňují. Jednotlivé předměty nemusejí dosahovat hranice 40 000 Kč, ale jako celek ano. Soubory hmotných movitých věcí jsou evidovány tak, aby byly zřejmé všechny údaje o jednotlivých věcech, které jsou součástí souboru (4, str. 19).

Hlavním důvodem tvorby souborů majetku je zkrácení doby jejich odepisování. Soubor je zařazen do odpisové skupiny dle hlavního předmětu. Pokud tedy tento předmět patří do nižší odpisové skupiny než ostatní předměty ze souboru, je vytvoření souboru z takových předmětů výhodné (6, str. 30).

Na účtu **025 Pěstitelské celky trvalých porostů** je evidován majetek vytěžitelný a odepisovaný v době jeho plodnosti, bez ohledu na výši ocenění a s dobou plodnosti nejméně 3 roky. Jedná se pouze o ovocné stromy a keře vysázené na souvislém pozemku s výměrou 0,25 hektarů v hustotě minimálně 90 stromů nebo 1 000 keřů na 1 hektar, trvalé porosty vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí. Jiné stromy ani rostliny nelze na tento účet zahrnout (5, str. 184).

Na účtu **028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek** jsou evidovány samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením v ocenění mezi 3 000 - 40 000 Kč a dobou použitelnosti nad 12 měsíců. Účetní jednotka může rozhodnout vnitřním předpisem o snížení stanovené dolní hranice. Vyhláška č. 410/2009 Sb. v § 14 uvádí povinnost účetní jednotky zařadit na účet 028 předměty z drahých kovů, pokud nejsou dlouhodobým majetkem, věci pořízené formou finančního leasingu v hodnotě nepřevyšující 40 000 Kč a věcná břemena k pozemku a stavbě, pokud nejsou součástí ocenění stavby taktéž nepřevyšující hodnotu 40 000 Kč (5, str. 185).

Na účtu je obecně evidován dlouhodobý hmotný majetek s dobou použitelnosti převyšující 12 měsíců a s oceněním nepřevyšujícím 40 000 Kč (8, str. 56).

Na účtu **029 Ostatní dlouhodobý hmotný majetek** jsou evidovány dospělá zvířata s dobou životnosti nad 12 měsíců, bez ohledu na výši jejich ocenění, s výjimkou zvířat umístěných v zoologických zahradách, služebních psů a koní. Účetní jednotka si sama určí hranici, od které bude určité zvíře považováno za dlouhodobý majetek (8, str. 71).

Na účtu jsou evidovány ložiska nevyhrazeného nerostu, bez ohledu na výši ocenění a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku, které není součástí účtu *025 Pěstitelské celky trvalých porostů* nebo účtu *032 Kulturní předměty*. Dále věcná břemena k pozemku a stavbě, která nejsou součástí účtu *021 Stavby* a účtu *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek* (8, str. 70).

Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

Dlouhodobý hmotný majetek, který není odepisován, se nachází v účetové skupině *03 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek neodpisovaný* (5, str. 187).

Na účtu **031 Pozemky** jsou evidovány pozemky, které nejsou zásobami, bez ohledu na výši jejich ocenění. Na tento účet nepatří součásti pozemků, které jsou odepisované a vykazují se jako dlouhodobý majetek na jiných majetkových účtech (8, str. 15).

Na účtu nejsou evidovány pozemky, které byly pořízeny za účelem dalšího prodeje v nezměněném stavu. Takové pozemky jsou považovány za zboží. Neevidují se zde ani pozemky, které byly pořízeny za účelem bezúplatného předání jiné než vybrané účetní jednotce. Takové pozemky jsou považovány za zásoby (8, str. 16-17).

Na účtu **032 Kulturní předměty** jsou evidovány movité kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty, umělecká díla a soubory majetku kulturní povahy s dobou použitelnosti nad 12 měsíců, bez ohledu na výši jejich ocenění (8, str. 61). Na účtu nesmí být evidovány nemovité kulturní památky, ani v případě ocenění 1 Kč. Ty jsou považovány za stavby. Dále umělecké předměty, které jsou součástí stavby, tedy jsou také vykazovány na účtu *021 Stavby* (8, str. 65).

Na účtu **036 Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji** je evidován dlouhodobý hmotný majetek oceněný reálnou hodnotou v okamžiku určení k prodeji (4, str. 188).

Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek, který není dokončený, se nachází v účtové skupině *04 Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek* (5, str. 188).

Na účtu **042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek** je evidován pořizovaný dlouhodobý hmotný majetek po dobu jeho pořizování. Jedná se o konkrétní majetek včetně nákladů, které souvisejí s jeho pořízením, až do doby uvedení majetku do stavu způsobilého k užívání (5, str. 188).

1.2.3 Dlouhodobý nehmotný majetek

Vyhláška č. 410/2009 Sb. v § 11 do skupiny dlouhodobého nehmotného majetku řadí (9, § 11):

- nehmotné výsledky výzkumu a vývoje,
- software,
- ocenitelná práva,
- povolenky na emise a preferenční limity,

- drobný dlouhodobý nehmotný majetek,
- ostatní dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji.

Dlouhodobým nehmotným majetkem je i technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku a drobného dlouhodobého nehmotného majetku převyšující hodnotu 60 000 Kč (8, str. 82).

Dlouhodobý nehmotný majetek odpisovaný

Dlouhodobý nehmotný majetek, který je odepisován, se nachází se v účtové skupině *01 Dlouhodobý nehmotný majetek* (5, str. 180).

Na účtu **012 Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje** jsou evidovány náklady na tvorbu nehmotných výsledků výzkumu a vývoje vlastní činností určené k obchodování, a jejich nabytí od jiných subjektů (5, str. 180). Hranice zařazení musí převýšit hodnotu 60 000 Kč a dobu použitelnosti nad 12 měsíců (8, str. 85).

Na účtu **013 Software** jsou evidovány náklady na tvorbu softwaru vlastní činností určené k obchodování, a úplatná i bezúplatná nabytí od jiných subjektů (5, str. 181). Dále i databáze, které využívá program pro usnadnění manipulace s programem nebo pro třídění výstupů (8, str. 95). Hranice zařazení softwaru musí převýšit hodnotu 60 000 Kč a dobu použitelnosti nad 12 měsíců (8, str. 85).

Software určený pro řízení technologií nebo zařízení, které bez něj nemohou fungovat, software je tedy jejich součástí, nemůže být na tento účet zařazen (8, str. 89).

Na účtu **014 Ocenitelná práva** jsou evidovány výsledky duševní tvůrčí činnosti jako autorská práva k propagačním filmům a vydaným publikacím. Dále předměty průmyslového vlastnictví jako ochranné známky nebo patenty k vynálezům s dobou použitelnosti nad 12 měsíců a oceněním převyšujícím 60 000 Kč (8, str. 94).

Na účtu **015 Povolenky na emise a preferenční limity** jsou evidovány zejména povolenky na emise skleníkových plynů, jednotky snížení emisí a ověřeného snížení emisí z projektových činností a jednotky přiděleného množství, preferenční limity, individuální produkční kvóty s dobou použitelnosti nad 12 měsíců, bez ohledu na jejich ocenění (5, str. 181).

Na účtu **018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek** jsou evidovány nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, databáze, softwary, ocenitelná práva s dobou použitelnosti

nad 12 měsíců, a oceněním v částce mezi 7 000 - 60 000 Kč. Účetní jednotka může rozhodnout vnitřním předpisem o snížení stanovené dolní hranice (5, str. 181).

Na účtu **019 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek** je evidován majetek, který svým charakterem nelze evidovat na ostatních účtech dlouhodobého nehmotného majetku. Jedná se o majetek s dobou použitelnosti nad 12 měsíců a oceněním do výše 60 000 Kč (8, str. 185).

Dlouhodobý nehmotný majetek neodpisovaný

Dlouhodobý nehmotný majetek, který není odepisován, se nachází se v účtové skupině *03 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek neodpisovaný* (5, str. 186).

Jedná se o účet **035 Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji**, na kterém je evidován dlouhodobý nehmotný majetek oceněný reálnou hodnotou v okamžiku určení k prodeji (5, str. 188).

Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek, který není dokončený, se nachází v účtové skupině *04 Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek* (5, str. 188).

Na účtu **041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek** je evidován pořizovaný dlouhodobý nehmotný majetek po dobu jeho pořizování. Tím se rozumí samotný majetek včetně nákladů s ním spojenými, až do doby uvedení majetku do stavu způsobilého k užívání (5, str. 188).

1.2.4 Dlouhodobý finanční majetek

Pro většinu vybraných účetních jednotek nejsou finanční investice hlavní náplní jejich činnosti, tudíž výnosy z finančních investic netvoří významnou část výnosů (5, str. 192). Vyhláška č. 410/2009 Sb. v § 17 do skupiny dlouhodobého finančního majetku řadí (9, § 17):

- majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem,
- majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem,
- dluhové cenné papíry držené do splatnosti,
- termínové vklady dlouhodobé,
- ostatní dlouhodobý finanční majetek,
- pořizovaný dlouhodobý finanční majetek.

Dlouhodobý finanční majetek se nachází se v účtové skupině *06 Dlouhodobý finanční majetek* (5, str. 186).

Na účtu **061 Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem** jsou evidovány majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem, které účetní jednotka určila k držení a k výkonu majetkových práv po dobu delší než 12 měsíců (5, str. 193). Při rozhodujícím vlivu musí být podíl na základním kapitálu společnosti více než 51 %, případně může být ve smlouvě určen rozhodující vliv na řízení společnosti bez ohledu na výši vloženého podílu (4, str. 146).

Na účtu **062 Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem** jsou evidovány majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem, které účetní jednotka určila k držení a k výkonu majetkových práv po dobu delší než 12 měsíců (5, str. 193). Při podstatném vlivu musí být podíl na základním kapitálu společnosti vyšší než 20 %, ale zároveň nesmí dosahovat hranice 51 %, stejně tak vliv na řízení společnosti (4, str. 146).

Na účtu **063 Dluhové cenné papíry držené do splatnosti** jsou evidovány dluhopisy a jiné dluhové cenné papíry, jako obligace a státní pokladniční poukázky, se záměrem jejich držení do splatnosti (8, str. 102).

Na účtu **068 Termínové vklady dlouhodobé** jsou evidovány vkladové listy, depozitní certifikáty, termínované vklady u bank se splatností delší než 12 měsíců (5, str. 192).

Na účtu **069 Ostatní dlouhodobý finanční majetek** jsou evidovány ostatní dlouhodobé cenné papíry, u kterých při jejich pořízení není známo, k čemu budou použity, a jak dlouho budou drženy. Drahé kovy a kameny, které nejsou dlouhodobým hmotným majetkem (5, str. 192). A dlouhodobě držené podíly ve společnostech, u kterých nemá účetní jednotka rozhodující ani podstatný vliv (8, str. 102).

Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek, který je rozpořizovaný, se nachází v účtové skupině *04 Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek* (5, str. 188).

Na účtu **043 Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek** je evidován pořizovaný dlouhodobý finanční majetek včetně nákladů spojených s jeho pořízením (5, str. 188).

1.2.5 Pořízení majetku

Pořízení majetku začíná vždy vzájemnou ústní nebo písemnou dohodou o pořizovaném majetku a náležitostech souvisejících s tímto majetkem. Následně je uzavřen smluvní vztah, na základě kterého, může být vystavena fakturace. Smluvními vztahy se rozumí například kupní smlouva, smlouva o dílo, darovací nebo nájemní smlouva, smlouva o výpůjčce, a další. Možné je také pořídit majetek vytvořením objednávky, bez uzavření smlouvy, na základě které, bude poté vystavena faktura (3, str. 74).

Pořízení dlouhodobého majetku, s výjimkou drobného dlouhodobého majetku, probíhá prostřednictvím účtů *041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*, *042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* nebo účtu *043 Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek* (5, str. 188).

Pořízení drobného dlouhodobého majetku probíhá prostřednictvím účtů *018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* a *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek* (5, str. 33).

1.2.6 Způsoby pořízení majetku

Koupě

Pořízení majetku **hotovostní koupí** probíhá přímo na prodejně či u prodejce nebo jiné osoby. Je důležité, aby pověřený pracovník získal od prodejce doklad potvrzující koupi majetku, a dále musí účetní jednotka vystavit vlastní pokladní výdajový doklad a účtovací předpisy (6, str. 52).

Pořízení majetku **bezhotovostní koupí** musí být podloženo fakturou, vystavenou dodavatelem na základě uzavřené smlouvy či objednávky, která slouží zároveň jako daňový doklad (6, str. 52).

Při pořízení koupí je majetek i s náklady spojenými s pořízením majetku, s výjimkou drobného dlouhodobého majetku, ihned zaúčtován na příslušné pořizovací účty majetku do účtové skupiny *04 Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek* oproti účtu *261 Pokladna* nebo oproti účtu *231 Základní běžný účet územně samosprávných celků* (28, str. 8).

Drobný dlouhodobý hmotný majetek je při pořízení zaúčtován na účet *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek* oproti účtu *088 Oprávky k drobnému dlouhodobému*

hmotnému majetku. Náklady spojené s tímto majetkem jsou zaúčtovány na účet 558 Náklady z drobného dlouhodobého majetku oproti účtu 261 Pokladna nebo účtu 231 Základní běžný účet územně samosprávných celků (27).

Drobný dlouhodobý nehmotný majetek je při pořízení zaúčtován na účet 018 *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* oproti účtu 078 *Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku*. Náklady spojené s tímto majetkem jsou zaúčtovány na účet 558 *Náklady z drobného dlouhodobého majetku* oproti účtu 261 *Pokladna* nebo účtu 231 *Základní běžný účet územně samosprávných celků (27).*

Vytvoření vlastní činností

Dlouhodobý majetek pořízený vlastní činností je vytvářen prací zaměstnanců účetní jednotky. Příkladem takového majetku může být výkon vlastní pracovní čety při výstavbě nové pergoly nebo drobné stavby v obci, kdy obec nakoupí materiál a předá ho pracovní četě k použití (4, str. 50). Nejdříve jsou zjištěny náklady na zhotovení majetku vlastní činností včetně nákladů spojených s výrobou. Poté dochází k aktivaci dlouhodobého majetku pomocí účtové skupiny 04 *Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek* oproti účtu 506 *Aktivace dlouhodobého majetku (27).*

Drobný dlouhodobý hmotný majetek je při pořízení zaúčtován na účet 028 *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* oproti účtu 088 *Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku*. Náklady spojené s tímto majetkem jsou zaúčtovány na účet 558 *Náklady z drobného dlouhodobého majetku* oproti účtu 506 *Aktivace dlouhodobého majetku (27).*

Drobný dlouhodobý nehmotný majetek je při pořízení zaúčtován na účet 018 *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* oproti účtu 078 *Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku*. Náklady spojené s tímto majetkem jsou zaúčtovány na účet 558 *Náklady z drobného dlouhodobého majetku* oproti účtu 506 *Aktivace dlouhodobého majetku (27).*

Bezúplatné nabytí

Při pořízení majetku bezúplatným nabytím je důležité, aby byla uzavřena písemná darovací či jiná smlouva nebo dokument o bezúplatném nabytí (6, str. 53). Součástí smlouvy či dokumentu by měly být podklady obsahující údaje, ze kterých jasně

a konkrétně vyplýne důvod nabytí majetku. O tom, zda bude darovací smlouva schválena, rozhoduje zastupitelstvo obce (3, str. 76).

Jiná než vybraná účetní jednotka

Při pořízení majetku bezúplatným nabytím od jiné než vybrané účetní jednotky, je nejdříve zjištěna peněžní hodnota nepeněžního příjmu na základě znaleckého posudku nebo kvalifikovaného odhadu. Následně je majetek zaúčtován do účtové skupiny *04 Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek* oproti účtu *649 Ostatní výnosy z činnosti* (9, § 37).

Pokud obec získá bezúplatně drobný dlouhodobý hmotný majetek, tak je tento majetek při pořízení zaúčtován na účet *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek* oproti účtu *088 Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku*. Náklady spojené s tímto majetkem jsou zaúčtovány na účet *558 Náklady z drobného dlouhodobého majetku* oproti účtu *649 Ostatní výnosy z činnosti* (27).

Pokud obec získá drobný dlouhodobý nehmotný majetek, tak je tento majetek při pořízení zaúčtován na účet *018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* oproti účtu *078 Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku*. Náklady spojené s tímto majetkem jsou zaúčtovány na účet *558 Náklady z drobného dlouhodobého majetku* oproti účtu *649 Ostatní výnosy z činnosti* (27).

Jiná vybraná účetní jednotka

V případě bezúplatného převodu majetku mezi vybranými účetními jednotkami, je při přebírání majetku do účetnictví jedné vybrané účetní jednotky aplikován postup převzetí ocenění z účetnictví od druhé účetní jednotky. Jedna vybraná účetní jednotka vyřadí majetek v zůstatkové hodnotě, druhá vybraná účetní jednotka je povinna tento majetek nabrat do svého účetnictví úplně se stejnými hodnotami. Tyto hodnoty se netýkají pouze výše hodnoty majetku, ale i výše opravek. Jestliže byl majetek pořízený z dotace, tak se tato povinnost týká také výše zůstatkové hodnoty dotace. Toto pravidlo nesmí být u vybraných účetních jednotek porušeno (4, str. 240).

Celkovou hodnotu majetku při pořízení účetní jednotka zaúčtuje na příslušný majetkový účet dle povahy majetku oproti vhodnému účtu z účtové skupiny *07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku* nebo *08 Oprávky k dlouhodobému*

hmotnému majetku a zbývající hodnotu zaúčtuje oproti účtu 401 Jmění účetní jednotky (8, str. 170).

V případě převodu drobného dlouhodobého hmotného majetku je majetek zaúčtován na účet *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek* oproti účtu *088 Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku* (27).

Pokud je převáděn drobný dlouhodobý nehmotný majetek, zaúčtuje ho účetní jednotka na účet *018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* oproti účtu *078 Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku* (27).

1.2.7 Ocenění majetku

Oceněním dlouhodobého majetku se zabývá zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., k zákonu o účetnictví, Český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky č. 708 Odpisování dlouhodobého majetku a č. 710 Dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek (8, str. 123).

Správné ocenění majetků je podmínkou pro splnění důležité podmínky zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kterou je podání pravdivého a věrného obrazu předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky (5, str. 161).

Účetní jednotky oceňují majetek k okamžiku pořízení, k rozvahovému dni nebo k okamžiku, ke kterému je sestavena účetní závěrka (5, str. 161).

Dle zákona č. 563/1991, o účetnictví je majetek oceňován (1, § 25):

- pořizovací cenou, včetně nákladů spojených s jeho pořízením,
- reprodukční pořizovací cenou,
- vlastními náklady,
- převzetím ocenění od jiné vybrané účetní jednotky,
- oceněním 1 Kč.

Pořizovací cena

„Cena, za kterou byl majetek pořízen, a náklady s jeho pořízením související.“ (1, § 25).

Ocenění pořizovací cenou se používá při pořízení majetku za úplaty na základě kupní, směnné nebo obdobné smlouvy či dokladu, za předpokladu sjednané ceny (11, str. 5).

Dle § 25 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví je pořizovací cenou oceňován dlouhodobý hmotný majetek, drobný dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek, drobný dlouhodobý nehmotný majetek, zásoby, cenné papíry, deriváty, pohledávky nabyté za úplatou nebo vkladem, kulturní památky, které nebyly oceněny hodnotou 1 Kč (1, § 25).

Součástí pořizovací ceny jsou náklady spojené s pořízením majetku uvedené v § 55 vyhlášky č. 410/2009 Sb. Těmito náklady jsou náklady na (9, § 55):

- přípravu a zabezpečení pořizovaného majetku, zejména odměny za poradenské služby a zprostředkování, správní poplatky, platby za poskytnuté záruky, expertízy, patentové rešerše a předprojektové přípravné práce,
- odvody a poplatky za dočasné nebo trvalé odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě,
- průzkumné, geologické, geodetické a projektové práce, zařízení staveniště, odlesnění a příslušné terénní úpravy, clo, dopravné, montáž a umělecká díla tvořící součást stavby,
- licence, patenty a jiná práva využitá při pořizování majetku, nikoliv pro budoucí provoz,
- vyřazení stávajících staveb nebo jejich částí v důsledku nové výstavby,
- náhrady za omezení vlastnických práv a náhrady majetkové újmy,
- úhrady nákladů za přeložky, překládky a náhradní pozemní komunikaci,
- zkoušky před uvedením majetku do stavu způsobilého k užívání,
- zabezpečovací, konzervační a udržovací práce při zastavení pořizování majetku a dekonzervační práce v případě dalšího pokračování v pořizování.

Dle § 55 vyhlášky č. 410/2009 Sb. nejsou součástí ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku náklady na (9, § 55):

- opravy a údržbu,
- náklady nájemce nebo pachtýře na uvedení najatého nebo propachtovaného majetku do předchozího stavu,
- kurzové rozdíly,
- smluvní pokuty a úroky z prodlení, a jiné sankce ze smluvních vztahů,

- nájemné za stavební pozemek, na kterém probíhá výstavba,
- náklady na zaškolení pracovníků,
- náklady na vybavení pořizovaného dlouhodobého majetku zásobami,
- náklady na biologickou rekultivaci,
- náklady spojené s přípravou a zabezpečením dlouhodobého majetku vzniklé po uvedení pořizovaného dlouhodobého majetku do užívání.

Reprodukční pořizovací cena

„Cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje.“ (1, § 25).

Reprodukční pořizovací cenou je oceňován bezúplatně nabytý majetek, majetek vytvořený vlastní činností, dlouhodobý hmotný majetek pořízený na základě směnné smlouvy, ve které nebyl oceněn, dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek, u kterého není možné zjistit jeho hodnotu, nově zjištěný dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek nezachycený v účetnictví, inventarizační rozdíly (11, str. 5).

Nejedná se o cenu, za kterou by byl majetek pořízen jako úplně nový v období, kdy je o něm účtováno. Jedná se o cenu, která je stanovena na základě obdobného majetku nalezeného na trhu, který se svými parametry nejvíce blíží pořizované věci. Pro stanovení ceny je důležité znát konkrétní údaje o majetku, jako je například jeho velikost, kvalita, opotřebení, rozloha a poloha u pozemků a domů. To umožní, co nejpřesněji stanovit cenu majetku. Náklady spojené s pořízením majetku se k reprodukční ceně nepřičítají, protože jsou již zahrnuty v její ceně (4, str. 51).

Vlastní náklady

Majetek vytvořený vlastní činností, respektive činností zaměstnanců účetní jednotky, je oceněn vlastními náklady. Jedná se o případy, kdy obec nakoupí materiál a předá jej vlastním zaměstnancům k tvorbě majetku. Pořizovací cena takového majetku je součtem přímých nákladů, kterými jsou přímé náklady vynaložené na výrobu, jako cena materiálu, energií, mzdy pracovníků, dále náklady, které souvisejí nepřímo s vlastní výrobou, jimiž jsou náklady na nářadí, pracovní oblečení nebo náklady na mzdy vedoucích pracovníků (8, str. 159). U obcí se nedoporučuje využívat nepřímých nákladů při ocenění vlastními náklady z důvodu přílišné složitosti postupu přiřazování nepřímých nákladů (4, str. 50).

Vlastními náklady se oceňuje dlouhodobý hmotný majetek, drobný dlouhodobý majetek vytvořený vlastní činností, dlouhodobý nehmotný majetek a drobný nehmotný majetek vytvořený vlastní činností, zásoby vytvořené vlastní činností, příchovky zvířat (8, str. 159).

Převod od jiné vybrané účetní jednotky

Při úplatném převodu se cena majetku stanoví na základě pořizovací ceny. Při bezúplatném převodu je navázáno na výši ocenění majetku v účetnictví jiné vybrané účetní jednotky, která o takovém majetku naposledy účtovala (11, str. 5).

Ocenění 1 Kč

Ocenění 1 Kč se používá u kulturních památek, sbírek muzejní povahy, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb, u kterých není známá jejich pořizovací cena. Taktéž u souboru majetku, který je tvořen několika položkami majetku kulturní povahy, u kterých není známá jejich pořizovací cena. Takový majetek je oceněn 1 Kč (1, § 25).

Důvodem je nemožnost zjištění opravdové ceny. Není to možné ani na základě odhadu, protože některé kulturní památky mají nevyčíslitelnou hodnotu z důvodu svojí jedinečnosti. Majetek této povahy je v účetnictví evidován pouze informativně, aby o něm bylo povědomí (8, str. 167).

Ocenění kulturního majetku oceněného 1 Kč se nezvyšuje ani o technické zhodnocení. To je evidováno v účetnictví samostatně (11, str. 5).

Reálná hodnota

Reálná hodnota je ocenění, za něhož je možné prodat majetek či vypořádat závazek smluvními stranami za stávající situace na trhu (4, str. 94).

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v § 27 oceňuje reálnou hodnotou cenné papíry, deriváty, technické rezervy, majetek a závazky včetně jeho částí, pohledávky určené k obchodování, majetek určený k prodeji s výjimkou zásob u vybraných účetních jednotek, pokud je zřejmé, že dojde v krátkém časovém horizontu k jeho prodeji (1, § 27).

Reálnou hodnotou se rozumí tržní cena, která je vyhlášena na tuzemské či zahraniční burze nebo regulovaném trhu. Cena, která vyplývá z oceňovacích modelů a technik, dále znalecký posudek nebo kvalifikovaný odhad, pokud není tržní cena

zjistitelná. V případě, že reálnou hodnotu majetku nelze určit těmito způsoby, je hodnota stanovena dle zvláštních právních předpisů (28, str. 163).

Povinnost přeceňovat majetek určený k prodeji reálnou hodnotou má své opodstatnění. Účetní jednotka sleduje rozdíl mezi prodejní cenou a reálnou hodnotou prodávaného majetku ve výkaze zisku a ztrát. Rozdíl ukáže, zda účetní jednotka prodala majetek pod nebo nad reálnou cenou. Pokud účetní jednotka prodá majetek pod reálnou cenou, může to být známka neefektivního nakládání s majetkem, korupce nebo k tomu může dojít v zájmu sociální ochrany jejich občanů (4, str. 53).

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v § 39 zakazuje zastupitelstvu obce prodat majetek za cenu nižší než je cena obvyklá. Jedinou výjimkou tohoto ustanovení je řádné zdůvodnění takového prodeje (2, § 39).

Po dobu přecenění majetku nejsou uplatňovány odpisy majetku (8, str. 179). Pokud určitý přeceněný majetek určený k prodeji nebude prodán v relativně krátkém časovém horizontu nebo se účetní jednotka rozhodne o jeho ponechání, musí být majetku vráceno původní ocenění a navázáno na jeho odepisování (8, str. 183).

1.2.8 Vyřazení dlouhodobého majetku

Způsoby vyřazení majetku (8, str. 269):

- likvidací,
- prodejem či směnou,
- darováním nebo bezúplatným převodem,
- vkladem do jiného subjektu,
- zmařenou investicí,
- neexistencí majetku.

V případě samotného vyřazení dlouhodobého majetku odpisovaného, účtuje účetní jednotka pomocí příslušného účtu z účtové skupiny *08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku* nebo *07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku* oproti majetkovému účtu z účtové skupiny *01 Dlouhodobý nehmotný majetek* nebo skupiny *02 Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný* (27).

Při vyřazování majetku je nutné vyhledat všechny rozvahové účty, na kterých byl majetek evidován a vyřadit všechny jeho části včetně účtů opravek, opravných položek, dotací či účtu oceňovacího rozdílu (28, str. 243).

Likvidace

Majetek vyřazený **likvidací** může být vyřazen z důvodu jeho opotřebení, zastarání, ztráty funkčnosti, nevyužitelnosti nebo znehodnocení (8, str. 291).

Zůstatková cena likvidovaného dlouhodobého majetku odpisovaného, pokud nebyl zcela odepsán, je naúčtována na účet *551 Odpisy dlouhodobého majetku* oproti příslušnému účtu z účtových skupin *07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku* nebo *08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku* (27). V případě neodpisovaného majetku oproti účtům *031 Pozemky* nebo *032 Kulturní předměty* (8, str. 296).

Pokud byl majetek odepsán celý, bude vyřazen v pořizovací ceně z majetku účetní jednotky přes účet opravek a příslušný majetkový účet (8, str. 291).

Prodej či směna

K vyřazení majetku **prodejem** či **směnou** dochází z důvodu nepotřebnosti, neefektivního využívání majetku, zisku peněžních prostředků či zájmu jiného subjektu o majetek (8, str. 270).

Zůstatková cena prodaného či směněného dlouhodobého hmotného majetku přeceněného na reálnou hodnotu je naúčtována při vyřazení na účet *553 Prodaný dlouhodobý hmotný majetek* nebo účet *554 Prodané pozemky* oproti účtu *036 Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji*. Pokud nebude pozemek přeceněn, účtuje se oproti účtu *031 Pozemky* (27).

V případě dlouhodobého nehmotného majetku je zůstatková cena zaúčtována na účet *552 Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek* oproti účtu *035 Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji* (27).

Pokud nedojde k přecenění dlouhodobého hmotného majetku na reálnou hodnotu, bude zůstatková cena zaúčtována na účet *553 Prodaný dlouhodobý hmotný majetek* oproti vhodnému účtu z účtové skupiny *08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku* (27). V případě dlouhodobého nehmotného majetku na účet *552 Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek* oproti vhodnému účtu z účtové skupiny *07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku* (28, str. 244).

Bezúplatný převod

Jiná než vybraná účetní jednotka

V případě vyřazení **darováním či bezúplatným převodem, jiné než vybrané účetní jednotce**, je zůstatková cena dlouhodobého majetku zaúčtována na účet *543 Dary a jiná bezúplatná předání* oproti příslušnému účtu z účtové skupiny *07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku, 08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku* nebo *04 Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek*. V případě neodpisovaného majetku oproti účtům *031 Pozemky* nebo *032 Kulturní předměty* (8, str. 285).

Jiná vybraná účetní jednotka

V případě vyřazení **darováním či bezúplatným převodem, jiné vybrané účetní jednotce**, nejdříve rozpustí účetní jednotka opravné položky, pokud byly vytvořeny. Majetek bude vyřazen prostřednictvím účtů opravek a příslušného majetkového účtu. Účetní jednotka převede dotaci na pořízení dlouhodobého majetku, pokud byl pořízen z dotace, z příslušného majetkového účtu z účtových skupin *01 Dlouhodobý nehmotný majetek, 02 Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný* nebo *03 Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný* na účet *403 Transfery na pořízení dlouhodobého majetku*. Zbytek hodnoty majetkového účtu bude převeden na účet *401 Jmění účetní jednotky* (28, str. 245).

Vklad do jiného subjektu

Vkladem do jiného subjektu, ziskového či neziskového, je majetek vyřazován z důvodu potřeby zajištění různých činností obce, jako například vklad vodohospodářských staveb do společností, které zajišťují jejich provoz (8, str. 286).

Zmařená investice, neexistence majetku

Zmařenou investicí se rozumí vyřazení nedokončeného dlouhodobého majetku, u kterého je zřejmé, že nebude dokončen. Důvodem může být změna investora nebo záměru pořízení či zhodnocení. Dalším důvodem může být zjištění, že je majetek již nepotřebný, nepoužitelný nebo záměr využití majetku zmařily živelné pohromy (8, str. 287). Vyřazení z důvodu **neexistence majetku** znamená, že byl majetek ukraden, proběhla škoda na majetku, došlo k úplnému opotřebení či zjištění inventarizačního rozdílu (8, str. 296).

V případě manka či zmařené investice, účtuje účetní jednotka při vyřazení dlouhodobého hmotného majetku zůstatkovou cenu na účet *547 Manka a škody* oproti příslušným účtům z účtové skupiny *03 Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný, 08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku* nebo oproti účtu *042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* (27). V případě dlouhodobého nehmotného majetku oproti příslušnému účtu z účtové skupiny *07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku* nebo účtu *041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* (27).

Drobný dlouhodobý majetek

Při vyřazení **drobného dlouhodobého hmotného majetku**, u kterého neproběhlo přecenění na reálnou hodnotu, je majetek vyřazen ve výši jeho ocenění pomocí účtu *088 Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku* oproti účtu *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek*.

V případě **drobného dlouhodobého nehmotného majetku** přes účet *087 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku* oproti účtu *018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* (28, str. 244). Pokud dojde k vyřazení přeceněného drobného dlouhodobého majetku, probíhá účtování stejně jako u přeceněného dlouhodobého majetku (27).

1.2.9 Odpisy majetku

Odpisy poskytují informaci o trvalém snížení hodnoty majetku. Odpisy vyjadřují opotřebení majetku, fyzické či morální, za jedno účetní období. Ke každému majetku je vytvořen odpisový plán, na základě kterého, je majetek odepisován. Součet všech odpisů za celou dobu užívání majetku se nazývá oprávky. Oprávky vyjadřují celkové opotřebení majetku (4, str.196).

K započetí odepisování je potřeba znát pořizovací cenu majetku nebo souboru majetku, datum jeho zařazení do užívání a dobu použitelnosti ve vztahu k času a výkonům. Je možné navýšit pořizovací cenu odepisovaného majetku o technické zhodnocení (4, str. 196).

Vyhláška č. 410/2009 Sb. v § 66 uvádí, že účetní jednotky v rámci dlouhodobého majetku neodepisují pozemky, umělecká díla, která nejsou součástí stavby, dále finanční majetek, nedokončený dlouhodobý majetek, dlouhodobý majetek ve výpůjčce, drobný dlouhodobý majetek a majetek ocenění reálnou hodnotou (9, § 66).

1.2.10 Základní právní předpisy pro evidenci majetku

Nejdůležitějšími právní předpisy, které jsou platné pro obec a její majetek ve vztahu k jeho evidenci, jsou (5, str. 5):

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

„Zákon o účetnictví upravuje rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost, rozsah a způsob zveřejňování informací z účetnictví a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu.“ (5, str. 14).

Jedná se o nejvyšší předpis, kterým se musí řídit všechny účetní jednotky. Účetní jednotky jsou povinny se řídit prováděcími právními předpisy, které navazují na zákon. Prováděcí právní předpisy mají podobu vyhlášek, které se vztahují k různým typům účetních jednotek. Upravují například rozsah a způsob sestavení účetní závěrky, uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku, směrnou účtovou osnovu a způsoby oceňování majetku. Prováděcí vyhlášky vydává Ministerstvo financí České republiky. Ty jsou publikovány ve Sbírce zákonů (5, str. 15).

Prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb.,

kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

Vyhláška č. 410/2009 Sb. upravuje obsah položek účetní závěrky a pojednává o aplikaci jednotlivých účetních metod (4, str. 20).

České účetní standardy č. 701-710

České účetní standardy č. 701-710 blíže popisují účetní metody a postupy účtování. Povinnost řídit se Českými účetními standardy mají pouze vybrané účetní jednotky, které se od nich nesmí nikdy odchýlit. Pro ostatní účetní jednotky nejsou závazné, pouze doporučující. České účetní standardy jsou vydávány Ministerstvem financí České republiky a jsou publikovány ve Finančním zpravodaji (5, str. 14-15).

České účetní standardy č. 701-710, pojednávají o zásadách účtování na účtech, o otevírání a uzavírání účetních knih, transferech, fondech účetní jednotky, rezervách, opravných položkách a vyřazení pohledávek, o zásobách, odpisování dlouhodobého majetku, vlastních zdrojích a o dlouhodobém hmotném i nehmotném majetku (4, str. 169).

2 ANALYTICKÁ ČÁST PRÁCE

Analytická část práce se zabývá základními informacemi o městě Židlochovice, vedením účetnictví města, popisuje fungování městského úřadu a jeho organizační strukturu. Tato část se zabývá zejména dlouhodobým majetkem města, jeho pořízením a evidencí. Podrobně popisuje smluvní vztahy a jejich obsah. V závěru této části budou identifikovány problémy.

2.1 Základní charakteristika města

Židlochovice jsou městem, které je součástí Jihomoravského kraje, ležící v okrese Brno-venkov. Jedná se o vinařské městečko ležící ve Velkopavlovické vinařské oblasti, v nejnižší části vrcholu Výhon, kterým protéká řeka Svratka. Celková rozloha města činí 5,95 km² (20).

Počet obyvatel, se stavem k 1. 1. 2021 dle přílohy k vyhlášce č. 313/2021 Sb., o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, činil 3 823 obyvatel (12).

Město Židlochovice je od 1. 1. 2003 obcí s rozšířenou působností, zároveň také obcí s pověřeným obecním úřadem (13).

Do správního obvodu města Židlochovice náleží celkem 24 obcí s celkovou rozlohou 194,26 km². Celkový počet obyvatel v celém správním obvodu města Židlochovice k 1. 1. 2021 dle Českého statistického úřadu na základě vyhlášky č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, vyhlášky č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu a vyhlášky č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů činil 33 903 obyvatel (13).

Do správního obvodu města Židlochovice náleží obce: Blučina, Bratčice, Holasice, Hrušovany u Brna, Ledce, Medlov, Měnín, Moutnice, Nesvačilka, Nosislav, Opatovice, Otmarov, Popovice, Přisnotice, Rajhrad, Rajhradice, Sobotovice, Syrovice, Těšany, Unkovice, Vojkovice, Žabčice, Žatčany a Židlochovice (13).

Obrázek 1: Mapa obcí správního obvodu Židlochovicko k 1. 1. 2021
(Zdroj: 26)

2.2 Účetnictví města

Město Židlochovice, jako územně samosprávný celek, je podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví povinno vést podvojně účetnictví. Účetnictví obce je vedeno na akruálním principu, je tedy potřeba účtovat o jednotlivých nákladech a výnosech, které jsou součástí daného účetního období, a to tak, aby byl správně vykázán výsledek hospodaření (1, § 9).

Město Židlochovice vykazuje ve svém rozpočtu většinu příjmů a výdajů, které se na obci realizují. Mimo rozpočet jsou evidovány peněžní prostředky cizích subjektů. Součástí rozpočtu nejsou ani sdružené prostředky a prostředky podnikatelské činnosti. Tyto dvě činnosti město Židlochovice nerealizuje (21).

Součástí rozpočtu jsou příjmy a výdaje hlavní činnosti města, a to včetně bytového a nebytového hospodářství. Součástí rozpočtu jsou také fondy, které má město zřízené. Jedná se zejména o sociální fond a fondy na rozvoj bydlení, na základě kterých, dochází k poskytování půjček občanům města, zejména na opravy či stavební úpravy nemovitostí (21).

Pro ekonomické výsledky není ve městě důležitý výsledek hospodaření. Ten se sice musí schvalovat, stejně jako u jiných subjektů, ale protože obec neodvádí daň z příjmu právnických osob z výsledku hospodaření, není tento výsledek prioritou. Město musí vypočítat daň z příjmu právnických osob, ale neodvádí ji finančnímu úřadu. Daň se v účetnictví pouze proúčtuje jako výdej, a současně jako daňový příjem města. Město tedy platí daň samo sobě, proto není kladen důraz na výsledek hospodaření (21).

Důraz je ve městě kladen na stav rozpočtu, na rozdíl mezi příjmy a výdaji, a také na objem získaných dotací. V rámci získaných dotací město může realizovat nejrůznější aktivity, které jsou prioritou města. Ať už se jedná o výstavbu nových investic nebo o podporu měkkých projektů, ve kterých jsou vytvářena nová pracovní místa (21).

V posledních letech město realizovalo velké investiční akce jako je nové vlakové nádraží, stavba denního stacionáře nebo komunitního centra (24).

Město podporuje zřizování nových pracovních pozic, ať již v nově vybudovaných budovách denního stacionáře, nebo komunitního centra. Podporovány jsou také osoby, které mají problémy začlenit se do společnosti nebo se zapojit do pracovního procesu (24). Tyto aktivity jsou hodnoceny v rámci ekonomických výsledků města, což je důležité pro Zastupitelstvo města. Nehodnotí se tedy jednotlivé náklady a výnosy, ale příjmy a výdaje, zejména přínosy realizovaných akcí pro město a jeho obyvatele (21).

Město je plátcem silniční daně, kterou musí skutečně zaplatit. I při platbě této daně platí speciální režim, kdy je silniční daň placena pouze za vozidla z ekonomické činnosti, kterou je ve městě bytové a nebytové hospodářství, vozidla vztahující se ke sběrnému dvoru a pečovatelské činnosti. Tyto činnosti jsou ziskové, a proto se z nich platí při používání osobního automobilu silniční daň. Z činností, které jsou součástí veřejné správy, jedná se o neziskové činnosti, silniční daň není placena (21).

Taktéž platí speciální režim v případě výpočtu daně z přidané hodnoty. Město si může uplatnit 100% odpočet daně z přidané hodnoty pouze v těch případech, kdy se jedná o ekonomickou činnost. Uplatňován je poměrový i krácený koeficient daně z přidané hodnoty (23).

U poměrné výše se jedná o výpočet daně z přidané hodnoty na základě stanoveného kvantifikovaného odhadu, kde součástí přijatého plnění je jak činnost ekonomická, tak

činnost veřejné správy. U krácené výše se jedná opět o kvantifikovaný odhad, o přijaté plnění za ekonomickou činnost a plnění osvobozené. V těchto případech město uplatňuje pouze část daně z přidané hodnoty, nikoliv 100 % (23). Daň darovací město neplatí (21).

2.3 Organizační struktura městského úřadu

Městský úřad v Židlochovicích je orgánem tohoto města, přičemž se ve své činnosti řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích a dalšími obecně závaznými právními předpisy a v jejich mezích organizačním řádem města (13).

Organizační řád úřadu je nejvyšší závaznou organizační normou. Určuje zejména systém řízení úřadu, jeho vztah k orgánům města a k organizacím jím zřízeným, spolupráci mezi jednotlivými složkami úřadu a jejich kompetence (13).

Městský úřad v Židlochovicích vystupuje navenek prostřednictvím zastupitelstva obce, které má 15 členů. V čele stojí starosta města Ing. Jan Vitula. Zastupitelstvo obce je každé 4 roky voleno občany obce. Zastupitelstvo obce schvaluje rozpočet města, zřizuje a nazývá ulice obce, spolupracuje s jinými obcemi, vydává obecně závazné vyhlášky (13).

Dále městský úřad vystupuje prostřednictvím rady města, která se skládá z 5 členů. Mezi ně patří starosta města, dva místostarostové a dva radní. Nejvýznamnějším orgánem je starosta města, volený zastupitelstvem obce každé čtyři roky. Neopomenutelnými orgány, reprezentující město, jsou obecní úřad a městská policie (13).

Město má zřízené dva výbory. Finanční výbor, který musí provádět kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. A výbor kontrolní, který má za úkol kontrolu usnesení zastupitelstva a rady, kontrolu dodržování právních předpisů a další kontrolní činnosti, kterými ho pověřila obec. Oba výbory mají svého předsedu, kterým je člen z řad zastupitelů (13).

V rámci městského úřadu je zřízeno osm odborů a dvě kanceláře. První z kanceláří je Kancelář starosty, v jejíž čele stojí starosta města. Součástí kanceláře je sekretariát, právník starosty, dva místostarostové, sociální pracovníci komunitního centra, úklid a údržba města Židlochovice, pracovníci pečovatelské služby, koupaliště Židlochovice

a Jednotka sboru dobrovolných hasičů. Druhou kanceláří je Kancelář tajemníka v čele s tajemnicí úřadu. Součástí kanceláře je kancelář právníka, personální a mzdová agenda, referent krizového řízení, registr smluv, oddělení projektového řízení a dotací, oddělení projektového řízení a školství, státní památková péče (14).

Jedním z odborů je Odbor dopravy, kde v čele stojí vedoucí odboru, jehož součástí je silniční správní úřad, oddělení správních činností, přestupky v dopravě, taxi služba, zdravotní způsobilost řidičů, námitky proti bodovému postihu, evidence řidičů, speciální stavební úřad, evidence vozidel, schvalování technické způsobilosti vozidel, zkušební komisař řidičů (14).

Dalšími odbory jsou: Odbor finanční, v jehož čele stojí vedoucí odboru. Součástí odboru je zpracování rozpočtu, příjmová pokladna, pokladna pokut, výdajová pokladna, bytové a nebytové hospodářství, účetnictví, majetek, dotace, pokuty a poplatky, daň z přidané hodnoty, fakturace, vymáhání pohledávek, spisovna, archiv, mzdová agenda a účetnictví školství (14).

Odbor informatiky, v čele s vedoucím odboru. Součástí odboru je správa informačních technologií správa geografického informačního systému (14).

Odbor investic a majetku, v čele s vedoucím odboru, jehož součástí je pověření vedením investic a majetku, zabezpečení zeleně, údržba komunikací, hřbitova, veřejně prospěšné práce, veřejné osvětlení, zimní údržba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární ochrana, energetika, městský rozhlas, správa pozemků, zábor veřejného prostranství, správa bytového a nebytového fondu, kompostárna, technická četa města (14).

Odbor Obecní živnostenský úřad, v čele stojí vedoucí odboru. Součástí odboru je oddělení registrace a kontroly (14).

Odbor sociálních věcí, v čele s vedoucím odboru. Odbor zabezpečuje kurátora pro dospělé, sociální poradenství, kurátora pro mládež, sociálně-právní ochranu dětí, pěstounskou péči, náhradní rodinnou péči (14).

Odbor vnitřní správy, v čele s vedoucím odboru. Odbor zabezpečuje matriku, ohlašovnu, občanské průkazy, pasy, evidenci obyvatel, přestupky, podatelnu a spisovou službu (14).

Odbor životního prostředí a stavební úřad, v čele s vedoucím odboru. Odbor zabezpečuje vodní hospodářství, životní prostředí, ochranu přírody, krajiny, myslivost, ochranu zemědělského půdního fondu, památkovou péči, rybářství, vodní hospodářství, ochranu ovzduší, odpady, týrání zvířat, sběrný dvůr, stavební úřad, územní plánování, územně analytické podklady, závazná stanoviska územního plánování (14).

Obec zřídila za účelem efektivnějšího hospodářského využívání majetku obce a k zabezpečování prospěšných činností organizační složky obce. Ty nedisponují právní subjektivitou. Vystupují jménem obce, hospodaří jejím jménem a nejsou účetní jednotkou. Zaměstnanci nejsou zaměstnanci organizační složky, nýbrž obce. Mohou se ale podílet na vlastnických a majetkových právech. Organizační složky zřizuje i ruší zastupitelstvo obce (15).

První organizační složkou města Židlochovice je městská policie s vedoucím strážníkem a ostatními podřízenými strážníky, dále pečovatelská služba s vedoucí pečovatelkou a sociálními pracovníci a pečovatelkami, jejíž součástí jsou pracovníci komunitního centra, koordinátor rodinné politiky a denní stacionář. Další složkou je městské kulturní středisko s vedoucí kulturního střediska. Součástí této složky je redakce zpravodaje, regionální turistické informační centrum Židlochovice, regionální zpravodajství a městská knihovna (16).

Městský úřad má zřízené oddělení, a každé z nich je organizační jednotkou konkrétního odboru. Oddělení jsou tři: Oddělení projektů a dotací náležící k odboru kanceláře tajemníka, Oddělení správních činností náležící k odboru dopravy, Oddělení vymáhání pohledávek náležící k finančnímu odboru. Každý odbor má jednoho vedoucího pracovníka, který řídí a kontroluje činnost zaměstnanců úřadu zařazených do jím vedeného odboru. Stejně tak každé oddělení má jednoho vedoucího pracovníka, který řídí a kontroluje činnost zaměstnanců úřadu zařazených do jím vedeného oddělení. Vedoucí pracovník oddělení je podřízený vedoucímu pracovníku daného odboru. Vedoucí pracovník odboru odpovídá tajemníkovi úřadu za činnost odboru. Vedoucí pracovník odboru případně oddělení si určuje se souhlasem tajemníka úřadu svého zástupce, který zastupuje vedoucího v případě nepřítomnosti v rozsahu jeho práv a povinností, kromě rozhodování ve věcech, které si vedoucí odboru vyhradí. Organizační schéma a počet zaměstnanců úřadu schvaluje rada města (17).

2.4 Finanční situace města

Na základě výkazů města Židlochovice bylo zjištěno, že převážnou část jeho majetku tvoří dlouhodobý majetek, který se pohybuje okolo hranice 80% podílu na celkových aktivech. Dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek města se každým rokem zvyšuje. Dlouhodobý finanční majetek eviduje město pouze jako vklad do firmy KTS Ekologie s. r. o., na níž má město svůj podíl. Jiný finanční majetek město nevlastní.

Celková aktiva města se každým rokem zvyšují, a to zejména z důvodu výstavby nových budov v ulicích města. Financování aktiv probíhá převážně prostřednictvím cizích zdrojů, tím pádem se i cizí aktiva neustále zvyšují. Součástí jsou i dotace, ze kterých město hradí svá aktiva.

Město je v současné době schopno splácet své závazky. Příležitostně se stane, že dojde ke kolizi mezi příjmy a výdaji, ale dlouhodobý úvěr je splácen řádně a včas, i krátkodobé závazky vznikající v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů jsou spláceny řádně a včas.

Podíl dluhu k průměrnému příjmu za poslední čtyři sledovaná období se pohybuje okolo hranice 85 %. Tato hodnota by neměla přesáhnout dle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti hodnotu 60 %. Překročení hraniční hodnoty uvedeného ukazatele pouze indikuje možné riziko hospodářského problému, neznamená to ale přímo, že je město v tíživé finanční situaci.

Při hodnocení finanční situace města bylo využito údajů z rozvahy města za roky 2017-2020.

2.5 Majetek města Židlochovice

Město Židlochovice eviduje majetek jako vybraná účetní jednotka, pro kterou je platná prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. Tato vyhláška je doplněna Českými účetními standardy č. 401-410, které jsou pro město závazné (22).

Město eviduje majetek na syntetických účtech dle platné účtové osnovy pro vybrané účetní jednotky, dle přílohy č. 7 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.

K syntetickým účtům jsou zřízeny příslušné čtyřmístné analytické účty, na kterých je evidován konkrétní druh majetku, kvůli požadavkům právních předpisů, dle potřeb účetní závěrky a dle vlastních potřeb města (22).

Tabulka 1: Evidence konkrétního majetku města Židlochovice

Účet	Majtkový účet	Evidovaný majetek
013	Software	ekonomický systém Helios Fenix, licence k Microsoft office
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	zásahový software pro výjezdová vozidla, ochranná známka na obrázkové logo
019	Ostatní nehmotný dlouhodobý majetek	územní a regulační plány
021	Stavby	bytové domy a nebytové domy, veřejné osvětlení, komunikace, veřejné osvětlení, inženýrské sítě
022	Samostatné hmotné movité věci a jejich soubory	stroje a přístroje, výpočetní a kopírovací technika, vozidla
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	kancelářské židle a stoly, čisticí prostředky, věcná břemena
029	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	kozy, ovce
031	Pozemky	stavební a lesní pozemky, zahrady, rybníky, louky, pozemky zatížené zástavou
036	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	stavby a pozemky dle zveřejněných záměrů prodeje
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	rozpracovaný dlouhodobý nehmotný majetek
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	rozpracovaný dlouhodobý hmotný majetek
043	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	rozpracovaný dlouhodobý finanční majetek
069	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	podíl na firmě KTS Ekologie s.r.o.

(Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů města)

2.6 Pořízení majetku města

Město Židlochovice pořizuje majetek zejména nákupem prostřednictvím přijatých faktur, objednávek a smluvních vztahů. Pořízení majetku v rámci smluvních vztahů může být zprostředkováno za úplatu nebo může jít o bezúplatné nabytí majetku. Dále může jít o pořízení vlastní činností, nebo pořízení nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti (21).

Autorka shledala problém týkající se chybějících údajů na fakturách a v objednávkách, a chybějícího ocenění ve smlouvách, který níže identifikuje u jednotlivých dokumentů, na základě kterých, je majetek města pořizován.

2.6.1 Přijaté faktury, objednávky

Při pořízení majetku prostřednictvím přijatých faktur musí být na faktuře uvedeno, za co je fakturováno, a v jaké výši.

Problémem, který se při pořízení majetku prostřednictvím fakturace objevuje, je nedostatečný odkaz na uzavřené smluvní vztahy nebo objednávky. Pracovnice finančního odboru města musí dohledávat příslušné smlouvy a objednávky, aby mohly identifikovat, zda se jedná o pořízení majetku a na základě, jaké smlouvy nebo na základě jaké objednávky byla faktura vystavena. Obvykle je potřeba, aby příslušnou smlouvu nebo objednávku identifikoval odpovědný příkazce operace, který je za danou fakturu zodpovědný. Problém je v příslušné smlouvě nebo objednávce, ve které není uvedena povinnost, uvádět na fakturaci číslo objednávky či číslo uzavřené smlouvy.

2.6.2 Kupní smlouvy

V případě pořízení majetku na základě kupní smlouvy musí být vždy ve smlouvě uvedeny smluvní strany a cena, za kterou je majetek pořizován. Problémem, který se v kupních smlouvách vyskytuje, je uvedení „*ceny celkem*“, nikoliv ceny za jednotlivé kusy majetku.

V případě, kdy město pořizuje například budovu, včetně pozemku, je potřeba tyto kusy evidovat v účetní evidenci zvlášť. V tomto případě rozdělení na budovu a pozemek ve smlouvě ve většině případů chybí. Je tedy potřeba zjistit cenu, buď na základě znaleckého posudku, který se však ve většině případů nezpracovává,

kvůli jeho nákladnosti, nebo dle kvalifikovaného odhadu odborného pracovníka úřadu. S tím však souvisí časová náročnost na zpracování a zbytečná zátěž tohoto pracovníka. Cenu majetku je možno zjistit i na základě tržní ceny. Tu zjišťuje specializovaný pracovník úřadu. Například u pozemků je potřeba zjistit cenu, za kterou byly nakoupeny obdobné pozemky. Obdobnými pozemky se rozumí pozemky s obdobnou výměrou, bonitou či kvalitou pozemku ve stejné lokalitě v nedávné době.

Obdobný problém nastává, v případě, že město kupuje několik kusů majetku v rámci drobného dlouhodobého hmotného majetku nebo v rámci dlouhodobých hmotných samostatných věcí. Pokud město pořídí soubor majetku, který je tvořen několika věcmi, bývá problémem, že je opět uvedena „*cena celkem*“ za celý soubor. Soubor je sice evidován jako celek, je zároveň i jako celek odepisován, ale je potřeba určit hodnotu jednotlivých kusů majetku, protože není možné zařadit například pět kusů majetku na základě jedné hodnoty uvedené ve smlouvě. Účtárna musí jednotlivé kusy majetku zařadit a řádně rozepsat na inventární karty. Z tohoto důvodu musí znát názvy jednotlivých kusů majetku a jejich ocenění.

2.6.3 Směnné smlouvy

V rámci směnných smluv dochází obvykle ke směně majetku bez finančního doplatku, může dojít ale i ke směně s doplatkem. Každá strana se směnnou smlouvou zavazuje druhé straně k převodu vlastnického práva ke směňované věci za podmínky, že převedou druhé straně vlastnické právo k jiné věci. Směnou nevznikají stranám další práva ani povinnosti, až na povinnost vyměnit vlastnická práva ke směňovaným věcem, případně uhradit doplatek, který může vzniknout na základě dohody mezi stranami, jestliže usoudí, že jedna směňovaná věc má vyšší hodnotu než druhá.

Směnné smlouvy se musí uzavírat písemně v případě směny nemovitosti. U movitých věcí není nutné, aby byla smlouva v písemné podobě. Ve směnné smlouvě je identifikován majetek, který směňují obě smluvní strany. Často ale dochází k situaci, kdy ve smlouvě úplně chybí cena, za kterou je majetek směňován.

V případě směny, kupujícího ani prodávajícího obvykle nezajímá výše směňované hodnoty, ale pouze samotná směna majetku. V účetní evidenci se však musí účtovat o směnné smlouvě jako o pohledávce a závazku. Majetek musí být v určité hodnotě

vyřazen a v určité hodnotě zařazen. Zde se vyskytuje problém neuvedení výše finanční hodnoty směřované věci do směnné smlouvy.

V případě, kdy bude směňován pozemek za pozemek, budou sice obě strany spokojeny, že budou mít pozemek, který bude sloužit jejich prospěchu, ale v účtárně nastane problém se stanovením hodnoty směňovaných pozemků. V tomto případě opět nastává administrativní náročnost při zjišťování hodnoty směňovaných pozemků.

V případě vyřazení majetku, který byl předmětem směny to bude jednoduché. Tato hodnota bude nalezena v účetnictví, ale v případě zařazení nabytého majetku bude opět potřeba požádat příslušného odborného pracovníka, aby stanovil hodnotu kvalifikovaným odhadem nebo cenu stanovit na základě znaleckého posudku.

2.6.4 Darovací smlouvy

V případě, že dárce daruje městu majetek, popíše, co daruje, popřípadě za jakým účelem. Většinou, ale ve smlouvě úplně chybí finanční hodnota takového majetku, což je problém. V účetnictví je potřeba majetek zaevidovat v rámci nějaké finanční hodnoty. I v tomto případě je potřeba provést kvalifikovaný odhad, popřípadě průzkum trhu, na základě kterého bude stanovena cena darovaného majetku.

Například, pokud dárce městu daruje starší automobil, je potřeba, aby odborný pracovník města prozkoumal autobazary a zjistil, za jaký finanční obnos by město koupilo daný automobil, kdyby ho v daný okamžik pořizovalo. Musí být analyzován automobil, který se svými parametry, co nejvíce blíží zařazovanému automobilu. K tomu je potřeba znát značku automobilu, rok výroby, počet najetých kilometrů, a další parametry. Opět jde o značnou administrativní zátěž při zjišťování pořizovací ceny dle darovací smlouvy.

Dalším problémem v případě darovacích smluv je nepřesná identifikace majetku, aby mohl být majetek zařazen na správný pořizovací účet.

Pokud dárce daruje městu oplocení, může jít o oplocení, které je mobilní, a tudíž bude naúčtováno na účet *022 Samostatné hmotné movité věci* jako samostatná věc. Může se jednat o oplocení, které je pevně spojeno se zemí, a tudíž musí být naúčtováno na účet *021 Stavby*, jelikož oplocení spojené se zemí je považováno za stavbu, kvůli jeho nemožnosti přenosu.

O správném zařazení rozhoduje i hodnota mobilního oplocení, kdy v případě ocenění do 40 000 Kč bude oplocení zařazeno na účet *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, a pokud hranice překročí 40 000 Kč bude zařazeno na účet *022 Samostatné hmotné movité věci* jako samostatná věc. Pokud je účtováno o oplocení jako o stavbě, nehraje roli pořizovací cena. Vždy bude zaúčtováno na účet *021 Stavba*.

2.6.5 Smlouvy uzavírané mezi vybranými účetními jednotkami

Speciálním případem v rámci darovacích smluv, jsou smlouvy uzavírané mezi vybranými účetními jednotkami.

V případě vybraných účetních jednotek není možné stanovit si cenu prostřednictvím kvalifikovaného odhadu ani prostřednictvím průzkumu trhu. Problémem je, že součástí darovací smlouvy nejsou hodnoty jednotlivých kusů majetku, včetně hodnoty dotace. Finanční účetárna musí kontaktovat stranu, která majetek daruje, aby hodnoty k darovanému majetku uvedla.

V případě, že se bude jednat o darovací smlouvu s jinou obcí nebo městem, bude tento problém méně složitý než v případě, kdy je protistranou nějaké ministerstvo nebo státní fond. Komunikace s pracovníky ústředních vládních institucí je mnohem náročnější na získání potřebných informací.

2.7 Způsoby ocenění pořízeného majetku města

Při oceňování majetku se město řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a prováděcí vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky (22).

2.7.1 Pořizovací cena

V roce 2015 zakoupilo město Židlochovice do své zasedací místnosti na městském úřadě novou interaktivní tabuli, jejíž cena činila 40 000 Kč. Poplatek za instalaci činil 2 000 Kč. Doprava činila 400 Kč. Firma vyslala jednoho ze svých pracovníků, aby zaškolil personál. Cena zaškolení činila 1 500 Kč.

Na pořizovací účet 042 *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* byla interaktivní tabule uvedena v hodnotě 42 400 Kč. Do pořizovací ceny tabule vstoupila hodnota samotné tabule, její instalace a doprava. Zaškolení nevstupuje do pořizovací ceny majetku. Je evidováno jako náklad na účtu 518 *Ostatní služby*.

2.7.2 Reprodukční pořizovací cena

Město Židlochovice v roce 2020 obdrželo darovací smlouvu od spolku na 5 kusů počítačů. Smlouva obsahovala podrobný popis předávaných počítačů, ale nebyla v ní uvedena cena za jednotlivé kusy.

Vedoucí odboru informatiky městského úřadu musel dle uvedených parametrů jednotlivých počítačů ve smlouvě nalézt tyto počítače v různých e-shopech, a dle uvedených cen stanovit odborným odhadem reprodukční pořizovací cenu. Na základě průzkumu trhu bylo zjištěno, že jeden kus počítače má hodnotu přibližně 12 000 Kč. Pracovník měl povinnost vytvořit i protokol o stanovení hodnoty do evidence majetku a účetnictví.

Nejčastějším příkladem, při ocenění majetku města reprodukční pořizovací cenou, jsou dary pozemků. Město přijímá každý rok dary pozemků od svých občanů, kteří se již nechtějí starat o tyto pozemky.

Město vždy musí zajistit s občanem darovací smlouvu, ale právní oddělení se nezabývá hodnotou tohoto pozemku. Město obdrží smlouvu dnem vkladu do Katastru nemovitostí. V tomto okamžiku je město povinno účtovat o nově pořízeném pozemku dle darovací smlouvy, ale s neznámou finanční hodnotou pozemku. Finanční odbor, tak musí žádat vedoucího odboru investic o stanovení ceny odborným posouzením.

2.7.3 Vlastní náklady

Pracovníci komunitního centra v Židlochovicích v roce 2020 pracovali na výstavbě pergoly na koupališti města. Na výstavbu bylo nakoupeno dřevo, pojiva, polykarbonáty, a další potřebný materiál. Následně byly vyplaceny mzdy pracovníkům města.

Pergola byla postavena za 65 000 Kč, přičemž při průzkumu trhu bylo zjištěno, že by stejná pergola byla dodavatelsky postavena za 135 000 Kč. Z toho vyplývá, že město efektivně využívá schopnosti svých pracovníků.

Celková hodnota pergoly obsahovala, jak mzdové náklady pracovníků, tak materiál, který byl nutný k pořízení pergoly. Majetek byl oceněn vlastními náklady, mezi které byla zahrnuta cena materiálu 44 000 Kč a mzdy pracovníků spojené s výrobou pergoly, které činily celkem 21 000 Kč.

Nakoupený materiál byl zaúčtován na účet pořízení *042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* oproti účtu *321 Dodavatelé*. Mzdy pracovníků byly zaúčtovány na účet *042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* oproti účtu *506 Aktivace dlouhodobého majetku*. V okamžiku zařazení do užívání byl majetek z účtu *042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* přeúčtován na účet *021 Stavby*.

2.7.4 Ocenění 1 Kč

Město eviduje ve svém účetnictví kulturní památky v hodnotě 1 Kč. Konkrétně, v hodnotě 1 Kč, eviduje město budovu zvonice se zvonem, kamenné sochy a sousoší, kryptu, hrobky, pamětní tabule, pomníky, barokní kamenný kříž a pamětní komín.

Zmíněné kulturní památky není možné ocenit konkrétní finanční hodnotou, kvůli jejich významnosti a jedinečnosti.

Pokud se jedná o soubor složený z několika památek, je vždy oceněn hodnotou 1 Kč, dle § 25 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Všechny majetek oceněný 1 Kč musí být také součástí přílohy účetní závěrky, kde má město tento majetek vypsáný.

2.7.5 Ocenění reálnou hodnotou

Město Židlochovice v roce 2017 prodalo budovu, jež byla v účetnictví evidována v historických cenách.

Město budovu odkoupilo v roce 1990 za cenu 800 000 Kč. Budova musela být při prodeji přeceněna na reálnou hodnotu. Ta byla stanovena znaleckým posudkem na hodnotu 3 500 000 Kč. Za tuto cenu byla budova i odprodána.

2.7.6 Ocenění mezi vybranými účetními jednotkami

Nejčastějším příkladem převodu majetku mezi vybranými účetními jednotkami, je darování majetku mezi městem a dobrovolnými svazky obcí.

Město Židlochovice je členem dobrovolného svazku obcí Regionu Židlochovicko, ale i například dobrovolného svazku Cyklistická stezka Brno – Vídeň.

Oba svazky realizují nejrůznější aktivity, při kterých pořizují majetek z dotací, které jsou určeny převážně pro tyto svazky. Pořízený majetek musí být většinou pět let, tedy po dobu udržitelnosti daného projektu, v majetku dobrovolného svazku obcí. Po uplynutí stanovené lhůty orgány svazku většinou rozhodnou o tom, že majetek bude předán do správy určité obce.

Město Židlochovice získalo mnoho majetku na základě darovacích smluv. Byly tak pořízeny například nádoby na odpad, nebo komunikace pro cyklisty. Tyto druhy majetku jsou vždy pořizovány z dotací, a proto je předávána do majetku města také hodnota neodepsané dotace.

Město vždy obdrží darovací smlouvu, kde jsou vypsány darované druhy majetku. Problém je, že ve smlouvě nejsou většinou aktuální hodnoty předávaného majetku. Smlouvy se připravují i měsíce dopředu, a tudíž je mnohem lepší do smlouvy hodnotu majetku neuvádět, protože následně daná smlouva neodpovídá skutečnosti, zejména v případě, kdy se provádí měsíční odpisy, jak majetku, tak i dotace.

Město má se svými svazky dohodu, že součástí darovací smlouvy bude příloha, která bude obsahovat rozpis jednotlivých kusů majetku, hodnotu oprávek a hodnotu dotace. Tato příloha musí být zpracována v měsíci podpisu darovací smlouvy.

Dobrovolný svazek obcí v měsíci podpisu smlouvy vyřadí majetek, včetně dotace ze své evidence a město Židlochovice tento majetek nabere do své evidence ve stejném měsíci a se stejnými hodnotami, ve kterých je svazek vyřadí.

Dobrovolný svazek obcí provede poslední odpis majetku v měsíci vyřazení. Město provede první odpis majetku, včetně dotace v následujícím měsíci, a to za předpokladu, že obě organizace provádí měsíční odpisy. Odpisy mohou být stanoveny i kvartální. V takovém případě je systém odpisů majetku i dotace stejný, jen probíhá v měsících stanovených pro odpisování.

2.8 Nesoulad finančních hodnot pořízeného majetku ve výkazech

V rámci finanční kontroly je důležité, aby odpovídaly stavy majetkových účtů v účetnictví hodnotám z výkazů za kontrolovaný rok. Obsahem, každého majetkového účtu za daný rok, jsou hodnoty pořízeného majetku v tomto roce. To znamená, že je na těchto účtech evidován veškerý zaplacený i nezaplacený majetek, který město nabylo. Jedná se o majetek skutečně pořízený, který je evidován ve výkaze předvaha. Pokud bychom hodnoty v předvaze srovnaly s hodnotami uvedenými ve výkaze FIN 2-12 M, který zobrazuje pouze skutečně zaplacený majetek, došly bychom ke zjištění, že si srovnávané hodnoty neodpovídají.

Při porovnávání těchto dvou výkazů za rok 2020, byl zjištěn nesoulad mezi skutečně zaplaceným a skutečně pořízeným majetkem města za daný rok. Výkaz FIN 2-12 M, výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, který zachycuje skutečně zaplacený majetek, uvedený na položkách rozpočtové skladby za daný rok, a výkaz předvaha, který zachycuje skutečně pořízený majetek, uvedený na konkrétních majetkových účtech daného roku.

Tabulka 2 zobrazuje skutečně pořízený majetek v roce 2020, tedy všechn získaný majetek, ať už byl zaplacen či nezaplacen.

Tabulka 2: Skutečně pořízený majetek za rok 2020

Rok 2020 v Kč		
Účet	Majetkový účet	Hodnota pořízeného majetku
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	130 247,75
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	3 726 493,68
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	1 116 985,74
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	200 935 619,90
Celkem		205 909 347,07

(Zdroj: vlastní zpracování dle předvahy města pro rok 2020)

V tabulce 2 jsou uvedeny celkové hodnoty pořízených druhů majetku, evidovaných na účtech *018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek*, *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek* a na pořizovacích účtech *041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek*, *042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*, k 31. 12. 2020.

Přírůstky účtů, uvedeny v tabulce 2, ovlivňují rozpočet města, tím že souvztažně s vytvořením účtu *041,042, 018* nebo *028* je vytvořen závazek, který musí být zaplacen.

Ostatní majetkové účty, jimiž jsou účty *013 Software*, *019 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek*, *021 Stavby*, *022 Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí*, *029 Ostatní dlouhodobý hmotný majetek*, *031 Pozemky*, vznikají zaúčtováním na stranu má dáti souvztažně k účtům *041* a *042* strany dal. Proto nejsou ostatní majetkové účty v tabulce 2 uvedeny. Byly by započítány ve vztahu k úhradám majetku duplicitně.

Pokud budou sečteny hodnoty účtů *041, 042, 018* a *028* z výkazu předvaha, pořízené v jednom kalendářním roce, měla by se jejich hodnota rovnat číselným údajům uvedeným ve výkaze FIN 2-12 M, který zachycuje skutečně zaplacený majetek v daném kalendářním roce.

Tabulka 3 zachycuje finanční hodnoty pořízeného majetku v roce 2020, na základě rozdělení, dle položek rozpočtové skladby. Tabulka je sestavena na základě údajů získaných z výkazu FIN 2-12 M k roku 2020.

Jedná se o majetek, který město skutečně zaplatilo v roce 2020, ale pořízen byl už například v roce 2019, došlo k opožděné úhradě závazku.

Tabulka 3: Skutečně zaplacený majetek v roce 2020

Rok 2020 v Kč			
Účet	Položka rozpočtové skladby		Hodnota majetku
018	5172	Programové vybavení	223 424,00
028	5137	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	3 570 098,45
041	6111	Programové vybavení	232 191,74
	6119	Ostatní nákup dlouhodobého nehmotného majetku	1 515 794,00
042	6121	Budovy, haly a stavby	180 918 028,41
	6122	Stroje, přístroje a zařízení	961 725,05
	6123	Dopravní prostředky	1 153 259,56
	6125	Výpočetní technika	43 693,00
	6130	Pozemky	1 210 204,00
Celkem			189 828 418,21

(Zdroj: vlastní zpracování dle výkazu FIN 2-12 M pro rok 2020)

Při porovnání zkoumaných údajů bylo zjištěno, že si číselné hodnoty ve výkazech neodpovídají. Byly vysledovány vazby mezi výkazem FIN 2-12 M a předvahou, jak ukazuje tabulka 4.

Tabulka 4: Porovnání tabulek 2-3

Rok 2020 v Kč				
Účet	Název majetkového účtu	Skutečně pořízený majetek	Skutečně zaplacený majetek	Rozdíl
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	130 247,75	223 424,00	-93 176,25
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	3 726 493,68	3 570 098,45	156 395,23
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	1 116 985,74	1 747 985,74	-631 000,00
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	200 935 619,90	184 286 910,02	16 648 709,88
Celkem		205 909 347,07	189 828 418,21	16 080 928,86

(Zdroj: vlastní zpracování dle výkazů města pro rok 2020)

V tabulce 4 je vypracováno srovnání číselných hodnot z tabulek 2 a 3. Byl zjištěn rozdíl mezi hodnotami skutečně pořízeného majetku a hodnotami skutečně zaplaceného majetku v roce 2020. Hodnoty, které si neodpovídají, způsobují rozdíl, který je možné kontrolovat a přesně vypočítat. Způsobený rozdíl je v pořádku, a je racionální. Na tomto rozdílu je zajímavé to, že se dá přesně vypočítat, a to umožňuje odstranit administrativní chyby při použití chybného syntetického účtu nebo při použití chybné rozpočtové skladby. Prostřednictvím kontroly a dopočtů, tak mohou být odstraněny nepřesnosti způsobené lidským pochybením.

Jedním z důvodů vzniku rozdílné číselné hodnoty, může být zařazení majetku, který byl pořízen darem, směnou nebo předán bezúplatně, na konkrétní majetkový účet. To znamená, že za tento majetek nemuselo město vynaložit finanční prostředky. Bezúplatně nabytý majetek se promítne do sloupce *skutečný pořízený majetek*, nikoliv do sloupce *skutečně zaplacený majetek*, na základě čehož vznikne rozdíl mezi hodnotami ve zkoumaných výkazech.

Dalším důvodem vzniku rozdílu mezi hodnotami může být platební schopnost města. To znamená, že byl majetek zařazen na příslušné majetkové účty v daném roce, ale zaplacen může být až v následujících obdobích. Hodnota nezaplaceného majetku

se promítne do sloupce *skutečně pořízený majetek*, nikoliv do sloupce *skutečně zaplacený majetek*. Je zřejmá příčina vzniku rozdílu mezi hodnotami.

Naopak může dojít k situaci, kdy byl majetek zařazen na příslušný majtkový účet v předcházejícím účetním období, ale zaplacen až v následujícím účetním období. Hodnota nezaplaceného majetku se tak nepromítne do sloupce *skutečně pořízený majetek*, ale pouze do sloupce *skutečně zaplacený majetek*. Opět je zřejmá příčina vzniku rozdílných hodnot.

Porovnávat hodnoty skutečně pořízeného majetku a zaplaceného majetku ve stejném účetním období je možné. Je ale potřeba dopočítat hodnoty ručně, abychom zjistili, zda jsou evidovány stejné hodnoty na položkách rozpočtové skladby ve výkaze FIN 2-12 M a stejné přírůstky majetku ve výkaze předvaha.

Cashflow je realizováno podle platební schopnosti města, kdežto nově pořízený majetek musí navazovat na právní předpisy, a to zejména na zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhlášku č. 410/2009 Sb. a České účetní standardy 701-710.

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

V části vlastní návrhy řešení jsou navržena řešení identifikovaných problémů pro vybranou účetní jednotku, kterou je Městský úřad v Židlochovicích.

V rámci zpracování bakalářské práce se autorka zaměřila na majetek města Židlochovice, a to konkrétně na způsoby pořizování majetku, jeho oceňování, na problémy chybějících údajů ve smlouvách, a na problém administrativních chyb při vzniku rozdílu mezi skutečně zaplaceným majetkem a finančními toky pořízeného majetku na konkrétních majetkových účtech v daném účetním období.

3.1 Pořízení majetku

Po identifikaci problému spojeného s pořízením majetku na základě jednotlivých dokumentů bude navrženo, jak problémům chybějících údajů v jednotlivých dokumentech předejít.

3.1.1 Dodavatelsko-odběratelský vztah

Při pořízení prostřednictvím faktury bude povinností uvádět v textové části odkaz na uzavřenou smlouvu nebo objednávku. Přímo ve smlouvě či objednávce bude napsáno, že je dodavatel povinen uvádět odkaz na uzavřenou smlouvu či objednávku při vystavení faktury. Tím dojde k rychlejší identifikaci příslušné faktury. Fakturantky s ní tedy budou moci ihned pracovat v případě, že jim dojde faktura do e-mailové schránky. Nebude tak docházet ke zdržení u odpovědného příkazce operace, který by musel dokument identifikovat před odevzdáním do účtárny, kvůli neuvedenému číslu smlouvy nebo objednávky. Bude potřeba zejména spolupráce dodavatele, jehož povinnost bude vyplývat z uzavřené smlouvy.

3.1.2 Kupní smlouvy

Při pořízení, například budovy včetně pozemku, nebude možné uvádět pouze údaj o celkové ceně majetku ve smlouvě. Bude povinností uvádět zvlášť cenu budovy a zvlášť cenu pozemku.

Ihned při sestavení smlouvy, požádá příslušný pracovník prodávajícího, aby byly ve smlouvě uvedeny ceny jednotlivých kusů majetku. Ať se bude jednat o právnickou nebo fyzickou osobu, vždy má pro danou osobu majetek určitou hodnotu, takže by pro prodávajícího neměl být problém ceny uvést. Pokud prodávající nebude schopen cenu za jednotlivý majetek stanovit, pak by danou situaci měl řešit právník města, který za smlouvu odpovídá. Ten by měl požádat o součinnost odborné osoby úřadu. Město poté přebere jednotlivý majetek v uváděných hodnotách do svého účetnictví. Tím odpadne finanční účtárně problém se zjišťováním ceny kvalifikovaným odhadem či znaleckým posudkem. Odpadne tedy časová náročnost a nákladovost při zjišťování ceny majetku.

Obdobné řešení proběhne při pořízení souboru majetku. Po právním oddělení města bude požadováno, aby zajistilo součinnost s prodávajícími již při sestavování smlouvy, a aby trvalo na rozpisu cen jednotlivých kusů majetku. Tato povinnost bude vyplývat z vnitřní směrnice města o uzavírání smluvních vztahů.

3.1.3 Směnné smlouvy

Řešením v případě směnných smluv, bude velmi úzká spolupráce s právním oddělením města, které bude mít povinnost nechat zapsat směňované finanční hodnoty do uzavírané smlouvy. Tato povinnost bude zakotvena ve směrnici města o uzavírání smluvních vztahů. V praxi bývá problémem, že smlouvy sepisují právníci, kteří nemají znalosti a návaznosti na účetní problematiku. Z právního hlediska, jsou směnné smlouvy uvedené bez finančních hodnot v pořádku. Povinností, která bude stanovena ve směrnici města, by mohl být problém odstraněn. Uvedení hodnot jednotlivých kusů majetku značně zefektivní práci při účtování o směnných smlouvách, které musí obsahovat pohledávkové i závazkové účty. V případě zařazení nového majetku do užívání, i účet pořízení.

Bude velmi důležitá vzájemná komunikace mezi odbornými pracovníky finančního odboru a právníky, vzájemná ochota spolupracovat na odstranění nedostatků, které zefektivní chod úřadu.

3.1.4 Darovací smlouvy

Pověřený pracovník či právník zajistí, aby dárce ihned při sepisování darovací smlouvy uvedl do smlouvy hodnotu darovaného majetku. Tato hodnota může vycházet, buď ze zůstatkové hodnoty, ve které je majetek evidován u dárce, nebo alespoň z hodnoty, za kterou si tato osoba cení svého majetku, který chce darovat.

Je nutné nastavit systém komunikace mezi finančním odborem a právním oddělením města. Zejména prostřednictvím směrnice o uzavírání smluvních vztahů, která bude závazná nejenom pro právní oddělení města. Potom by nebyly uzavírány darovací smlouvy bez finanční hodnoty. Předešlo by se tak časové a finanční náročnosti při zjišťování finanční hodnoty daru.

3.1.5 Převody mezi vybranými účetními jednotkami

Řešení problému bude obdobné, jako v případě předchozím. Pověřený pracovník dohlédne na to, aby prodávající uvedl ihned při zpracování darovací smlouvy či smlouvy o bezúplatném převodu do příslušné smlouvy hodnotu předávaného majetku, oprávek a zůstatkové hodnoty dotace.

Bude potřeba zavést efektivnější systém komunikace mezi finančním a právním oddělením města. V případě ústředních vládních institucí, je problém s komunikací neřešitelný. Tyto instituce fungují v rámci komunikace jinak než místní instituce, kde se většina pracovníků zná.

V případě, kdy ministerstvo financí vyžaduje, aby mezi vybranými účetními jednotkami navazovaly stavy majetku při vyřazení a zařazení, by mělo být již v zákonné normě uvedeno, aby součástí darovací či jiné bezúplatné smlouvy, bylo uvedení hodnoty předávaného majetku, včetně zůstatkové hodnoty dotací, povinností v uzavíraném smluvním vztahu. Eliminovala by se tak časová náročnost pracovníků finančních účtáren při zjišťování navazujících hodnot předávaného darovaného majetku. Tohoto však v rámci této práce není možno dosáhnout. Změna by musela vyplývat například z návrhu finančních odborů Krajských úřadů nebo Svazu měst a obcí České republiky. Změny lze určitě dosáhnout v rámci místních vybraných účetních jednotek.

Shrnutí návrhu řešení při pořízení majetku

Při pořízení majetku na základě uvedených dokumentů, by bylo nejlepším řešením, kdyby Ministerstvo financí nechalo zakomponovat do vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, povinnost, uvádět již při sestavení smluv pořizovací cenu majetku či cenu konkrétních jednotlivých kusů majetku. Tento návrh je pouze teoretický. Byl by realizovatelný pouze za předpokladu předloženého návrhu například Svazem měst a obcí České republiky.

Město Židlochovice by mělo zakomponovat do svojí směrnice povinnost, při uzavření smluvního vztahu s dodavatelem, uvádět na faktuře odkaz na uzavřenou smlouvu či objednávku. Pokud tento údaj neuvede dodavatel dle smlouvy, bude mu faktura vrácena s povinností doplnit chybějící odkaz.

Povinnost uvádět ve smlouvách cenu konkrétních jednotlivých kusů majetku, nikoliv pouze „*cenu celkem*“.

Povinnost uvádět hodnoty darovaného majetku v darovacích smlouvách.

Povinnost uvádět hodnoty směňovaného majetku ve směnných smlouvách.

Povinnost uvádět přílohou hodnoty darovaného majetku v rámci smluv mezi vybranými účetními jednotkami.

A dále povinnost právního oddělení, řídit se směrnicí o uzavírání smluvních vztahů.

3.2 Průběžná finanční kontrola majetkových účtů

Při identifikaci problému spojeného s nesouladem finančních hodnot mezi skutečně zaplaceným a skutečně pořízeným majetkem města Židlochovice za rok 2020, uvedeným v tabulce 4, autorka vysledovala možný způsob kontroly vzniklých rozdílů mezi hodnotami majetku na konkrétním majetkovém účtu a položkou rozpočtové skladby, která patří k tomuto účtu, a to ve vztahu k odstranění chyb a nedostatků při použití chybného syntetického majetkového účtu v návaznosti na rozpočtovou skladbu, nebo k odstranění chyb a nedostatků při použití chybné rozpočtové skladby v návaznosti na příslušný syntetický majetkový účet.

Prostřednictvím určitého kontrolního mechanismu, je možné sledovat správnost používání rozpočtové skladby u konkrétního zaplaceného majetku. Tento majetek je

možné ručně přiřadit ke konkrétnímu majetkovému účtu, ke kterému se váže příslušná rozpočtová skladba, a tím vyčíslit vzniklý rozdíl, což je uvedeno v tabulce 5.

Tabulka 5 zobrazuje vytvořený kontrolní mechanismus. Pro názornou ukázkou je uvedena kontrola pro účet *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek*.

Tabulka 5: Kontrolní mechanismus pro účet 028

Pořízený majetek (na účtu 028)	
Skutečnost	Částka
Obrat účtu celkem	3 726 493,68 Kč
Nezaplaceno	-27 951,00 Kč
Přijaté dary + bezúplatné převody	-32 021,83 Kč
Aktivace majetku + zařazení	-72 609,60 Kč
Účet 381 - náklady příštích období	24 308,90 Kč
Celkem	3 618 220,15 Kč
Zaplacený majetek (na položce 5137)	
Skutečnost	Částka
Celkem zaplaceno	3 570 098,45 Kč
Fakturace z roku 2019	48 121,70 Kč
Celkem	3 618 220,15 Kč

(Zdroj: vlastní zpracování)

Z tabulky 5 je potvrzena skutečnost, že je možné ručně vyčíslit rozdíl finančních hodnot pořizovaného majetku. Hodnota účtu *028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, vycházející z předvahy města pro rok 2020, skutečně pořízený majetek, se po vyčíslení rozdílu rovná položce rozpočtové skladby *5137 Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, skutečně zaplacený majetek, která k účtu náleží. V případě, že by některý pracovník místo rozpočtové skladby *5137 Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, doplnil například rozpočtovou skladbu *5139 materiál*, pak by vznikl rozdíl, který by bylo nutno vyhledat a odstranit. Tímto způsobem kontroly mohou být odstraněny chyby a nedostatky.

V případě, že by byl místo účtu 028 *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* použit omylem účet 018 *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* s položkou 5137 *Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, pak by opět byla při této kontrole odstraněna chyba.

Městu bude podán návrh, aby v rámci finanční kontroly bylo kontrolováno pořízení majetku ve vztahu na rozpočtovou skladbu na základě vytvořeného kontrolního mechanismu. Vyčíslováním rozdílů mezi finančními hodnotami bude pověřen, buď jeden ze zřízených výborů nebo pověřený pracovník v rámci průběžné či následné kontroly stanovené zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole a prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu.

Pověřený pracovník či výbor se při kontrole majetkových účtů bude řídit tabulkou 6, v níž je uveden výčet majetkových účtů s položkou rozpočtové skladby, která k účtu náleží.

Tabulka 6: Majetkové účty a položky k finanční kontrole města

Účet	Majetkový účet	Položka rozpočtové skladby	
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	5172	Programové vybavení
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	5137	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
041	Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	6111	Programové vybavení
		6119	Ostatní nákup dlouhodobého nehmotného majetku
042	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	6121	Budovy, haly a stavby
		6122	Stroje, přístroje a zařízení
		6123	Dopravní prostředky
		6125	Výpočetní technika
		6130	Pozemky

(Zdroj: vlastní zpracování)

Tabulka 6 byla vytvořena za účelem pomoci při provádění kontroly jednotlivých majetkových účtů, k odhalení důvodu, proč vznikl peněžní rozdíl na konkrétním účtu v tabulce 4. Konkrétní příklady vzniku rozdílu znázorňuje tabulka 5. Pracovník provede kontrolu konkrétního majetkového účtu, a pokud částky v tabulkách nebudou stejné, zkontroluje jednotlivé položky rozpočtové skladby patřící k příslušnému účtu. Tím dojde k odhalení rozdílu a odstranění případných chyb. Prostřednictvím této kontroly dojde k odstranění chybného rozpisu rozpočtové skladby při úhradách nebo k odstranění chybného zaúčtování na majetkový účet, ve kterém pracovníci často chybují.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývá odhalením chybějících údajů na fakturách, objednávkách a ve smlouvách, na základě čehož byly zpracovány jednotlivé body, obsahující povinnosti, které by vedení Městského úřadu v Židlochovicích mělo zakomponovat do svojí směrnice. Dále byl vytvořen kontrolní mechanismus, na základě kterého, bude prováděna kontrola majetkových účtů a příslušné rozpočtové skladby na finančním oddělení městského úřadu.

V teoretické části byla nejdříve shrnuta všechna důležitá teoretická východiska týkající se obce, jejího hospodaření a dlouhodobého majetku. Konkrétně byla popsána evidence majetku na jednotlivých majetkových účtech, postupy zařazení a vyřazení majetku, jejich zaúčtování a způsoby oceňování majetku. Teoretické poznatky byly dále využity v části analytické a praktické.

V rámci analytické části bylo popsáno fungování městského úřadu v Židlochovicích. Byl popsán postup pořizování dlouhodobého majetku na základě smluvních vztahů, obsah jednotlivých typů smluv, a postup pořízení majetku na základě těchto dokumentů. Dále byly zmíněny způsoby ocenění konkrétních druhů majetku pořízených městem, na základě údajů z účetnictví. Hlavním výsledkem této části bylo zjištění chybějících údajů ve fakturách i v objednávkách, a chybějící hodnoty ocenění ve smlouvách. Dále byl zjištěn nesoulad finančních hodnot pořízeného majetku mezi výkazem předvaha a výkazem FIN 2-12 M, a to na základě chyb, které vznikly nepřesným zaúčtováním.

V rámci praktické části bylo zpracováno několik důležitých bodů s povinnostmi, které by měly být zakomponovány do směrnice města. Vedení městského úřadu, po důkladném prostudování těchto bodů, došlo k závěru, že tyto povinnosti by ve směrnici opravdu neměly chybět. Rozhodlo se tedy, tyto povinnosti do směrnice zakomponovat.

Na základě zjištěného nesouladu finančních hodnot pořízeného majetku, byl vytvořen určitý kontrolní mechanismus, díky kterému by mělo dojít k odhalení skutečnosti, proč k rozdílu mezi finančními hodnotami ve výkazech došlo. Finanční oddělení městského úřadu na základě doporučení z této bakalářské práce, začalo

vytvořený mechanismus používat od počátku letošního roku, a to pravidelně každý měsíc v rámci průběžné finanční kontroly. Došlo k odstranění chyb a nedostatků, které byly způsobeny jednotlivými pracovníky nejenom finančního odboru, ale i samotnými příkazy operací. Při využití vytvořeného mechanismu došlo k bezproblémovému nalezení důvodu nesouladu finančních hodnot ve výkazech, a to zpřesnilo vykazované hodnoty v jednotlivých výkazech, což bylo cílem řešení tohoto problému.

Vedoucí finančního oddělení Městského úřadu v Židlochovicích, na žádost autorky, poskytla dokumenty, ve kterých je vypracováno použití vytvořeného kontrolního mechanismu, využitého při průběžné kontrole majetkových účtů, za měsíc březen tohoto roku. Dokumenty jsou uvedeny v příloze této práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- (1) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
- (2) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- (3) HAVLAN, Petr a Jan JANEČEK. Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-899-4.
- (4) SCHNEIDEROVÁ, Ivana. Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací. Turnov: Acha obec účtuje, c2010. ISBN 978-80-254-5609-5.
- (5) JURÁŇOVÁ, Hana a Karolína JUHÁSZOVÁ. Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech + CD. Olomouc: ANAG, 2017. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-085-0.
- (6) PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. Hmotný a nehmotný majetek v praxi: komentář, příklady, výklad změn. Olomouc: ANAG, 1997. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7263-932-8.
- (7) Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- (8) NEJEZCHLEB, Zdeněk a Ivana SCHNEIDEROVÁ. Dlouhodobý majetek ÚSC, DSO a příspěvkových organizací. 2. rozšířené vydání. Praha: Obec účtuje, 2020. ISBN 978-80-907757-0-1.
- (9) Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.
- (10) VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava. Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018 [cit. 2022-01-27]. ISBN 978-80-87544-98-3. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/rozpocetove-hospodareni-pro-zastupitele-obci.aspx>
- (11) MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy české republiky. Metodický pokyn č.j.: MSMT-35975/2018 [online]. 2018 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: https://www.msmt.cz/uploads/odbor_11/35975_2018_pokyn.pdf
- (12) Židlochovice, Stav obyvatel – statistika, 2022. Kurzy: Města a obce [online]. 2022 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: <https://regiony.kurzy.cz/zidlochovice/stats/>

- (13) Organizační řád Městského úřadu Židlochovice. Město Židlochovice [online]. 2021 [cit. 2022-02-16]. Dostupné z: [file:///C:/Users/schonwalderovaz/Downloads/organizacni_rad_2021%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/schonwalderovaz/Downloads/organizacni_rad_2021%20(3).pdf)
- (14) Odbory městského úřadu. Město Židlochovice [online]. 2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.zidlochovice.cz/cs/mestsky-urad/odbory-mestskeho-uradu-1/>
- (15) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
- (16) MÁCA, Martina. Organizační složky města. Město Židlochovice [online]. 2022 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.zidlochovice.cz/cs/mesto-zidlochovice/povinne-zverejnovane-informace/14-organizacni-slozky-mesta.html>
- (17) TRÍSKO, Jiří. Organizační struktura. Město Židlochovice [online]. 2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.zidlochovice.cz/cs/mesto-zidlochovice/mestsky-urad/organizacni-struktura.html>
- (18) SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Martin TOCAUER. Rozpočtová skladba v roce ...: rozpočtová skladba, rozpočtová pravidla, vzory a směrnice k rozpočtu. [Praha]: Acha obec účtuje, [2010]. ISBN 978-80-907757-1-8.
- (19) Rukověť starosty: Přenesená působnost obce. Rok v obci: Sdružení místních samospráv ČR [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/34--prenesena-pusobnost-obce/>
- (20) Židlochovicko. Region Židlochovicko [online]. ©2000-2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <http://www.zidlochovicko.cz/redakce/index.php?clanek=177770&lanG=cs&slozka=177770>
- (21) Směrnice města Židlochovice č. 2, ze dne 18. prosince 2020, o oběhu účetních dokladů.
- (22) Směrnice města Židlochovice č. 1, ze dne 18. prosince 2020, o dlouhodobém majetku a inventarizaci.
- (23) Zákon č. 253/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.
- (24) TRÍSKO, Jiří. Archiv Židlochovického zpravodaje. Město Židlochovice [online]. 2015-2021 [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.zidlochovice.cz/cs/obcan/zidlochovicky-zpravodaj/archiv-zidlochovickeho-zpravodaje.html>

- (25) Závěrečný účet města. Město Židlochovice [online]. 2021 [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.zidlochovice.cz/redakce/tisk.php?lanG=cs&clanek=170697&slozka=105240&as4uOriginalDomain=www.zidlochovice.cz&>
- (26) DSO Region Židlochovicko. Region Židlochovicko [online]. ©2000-2022 [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <http://www.zidlochovicko.cz/cs/zidlochovicko/dso-region-zidlochovicko/>
- (27) České účetní standardy č. 701 až č. 710 pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ke dni 1. ledna 2016.
- (28) SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Zdeněk NEJEZCHLEB. Účetní reforma ... pro ÚSC a jimi zřizované PO: [účetní metody, postupy účtování, výkaznictví, vazby na organizace]. [Turnov]: Acha obec účtuje, 2012. ISBN 978-80-260-2780-5.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa obcí správního obvodu Židlochovicko k 1. 1. 202138

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Evidence konkrétního majetku města Židlochovice	44
Tabulka 2: Skutečně pořízený majetek za rok 2020	52
Tabulka 3: Skutečně zaplacený majetek v roce 2020.....	54
Tabulka 4: Porovnání tabulek 2-3	55
Tabulka 5: Kontrolní mechanismus pro účet 028	61
Tabulka 6: Majetkové účty a položky k finanční kontrole města	62

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Průběžná kontrola účtu 018	72
Příloha 2: Průběžná kontrola účtu 019	73
Příloha 3: Průběžná kontrola účtů 021 + 042.0001.....	74
Příloha 4: Průběžná kontrola účtu 022.0040.....	75
Příloha 5: Průběžná kontrola účtu 022.0060.....	76
Příloha 6: Průběžná kontrola účtu 028	77
Příloha 7: Průběžná kontrola účtu 031	78
Příloha 8: Průběžná kontrola účtů 013 + 041.0001.....	79

PŘÍLOHY

Příloha 1: Průběžná kontrola účtu 018 a položky rozpočtové skladby 5172

Město Židlochovice, Masarykova 100			
IČO: 282979			
Účet 018 - Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (DDNM)			
se rovná			
položce 5172 - Programové vybavení			
roční obrat MD účtu 018		- Kč	nově pořízený DDNM
		- Kč	nezaplaceno
		52 635,00 Kč	podlimitní TZ
		- Kč	DPH
		52 635,00 Kč	
položka 5172		52 635,00 Kč	zaplacen za 2021
		- Kč	
		52 635,00 Kč	
			- Kč
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.			
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík	
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila	
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela	
Zpracoval: Ing. Schönwälderová Michaela			
V Židlochovicích k 31.3.2022			

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)

Příloha 2: Průběžná kontrola účtu 019 a položky rozpočtové skladby 6119

Město Židlochovice			
IČO: 282979			
Účet 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek			
se rovná			
položce 6119 - ostatní nákup dlouhodobého nehmotného majetku			
roční obrat MD účtu 019		181 500,00 Kč	
a 041.0001 rozpořizovaný majetek	-	181 500,00 Kč	nezaplaceno
AUPAP 01909		- Kč	
		- Kč	
položka 6119 (Aupap 01909)		60 500,00 Kč	
	-	60 500,00 Kč	zaplaceno za 2021
		- Kč	
		- Kč	
			- Kč
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.			
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík	
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila	
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela	
Zpracoval: Ing. Schönwälderová Michaela			
V Židlochovicích k 31.3.2022			

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)

Příloha 3: Průběžná kontrola účtů 021 + 042.0001 a položky rozpočtové skladby 6121

Město Židlochovice, Masarykova 100				
IČO: 282979				
Účty 021 - stavby + účet 042.0001 pořizování staveb				
se rovná				
položce 6121 - Budovy, haly a stavby				
roční obrat MD účtu 042.0001			2 936 584,08 Kč	roční obrat účtů
			- 1 891 473,95 Kč	Nezaplacené faktury
56258			- Kč	přeúčtování
167325			- Kč	zápočet ESOX
287064,69			- 353 181,00 Kč	směna
			- Kč	duplicitní úhrada
			- 296 600,00 Kč	je na 6130
			- Kč	zařazení
			- 23 636,00 Kč	aktivace
			371 693,13 Kč	
položka 6121			1 023 996,82 Kč	
			- 652 303,69 Kč	zaplaceno za 2021
			371 693,13 Kč	
			- Kč	
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.				
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík		
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila		
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela		
Zpracoval: Ing. Schönwälderová Michaela				
V Židlochovicích k 31.3.2022				

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)

Příloha 4: Průběžná kontrola účtu 022.0040 a položky rozpočtové skladby 6122

Město Židlochovice, Masarykova 100			
IČO: 282979			
Účet 022.0040 - stroje, přístroje, zařízení			
se rovná			
položce 6122 - Stroje, přístroje a zařízení			
roční obrat MD účtu 022.0040 +042.0002		1 688 924,83 Kč	
AUPAP 02202		- Kč	na 042.0001
		- 1 639 957,61 Kč	nezaplaceno
		42 774,47 Kč	STIGA
		- Kč	zařazení
		91 741,69 Kč	
položka 6122		278 061,69 Kč	
		- Kč	
		- 186 320,00 Kč	za 2021
		91 741,69 Kč	
		0,00 Kč	
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.			
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík	
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila	
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela	
Zpracoval: Ing. Schönwälderová Michaela			
V Židlochovicích k 31.3.2022			

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)

Příloha 5: Průběžná kontrola účtu 022.0060 a položky rozpočtové skladby 6123

Město Židlochovice, Masarykova 100			
IČO: 282979			
Účet 022.0060 - Sam.movité věci - vozidla			
se rovná			
položce 6123 - Dopravní prostředky			
roční obrat MD účtu 022.60		- Kč	obrat účtů celkem
042.02 - pořízení auta		- Kč	stroj
AUPAP 02201		- Kč	nezaplaceno
		- Kč	podlimitní TZ
		- Kč	
položka 6123		39 372,41 Kč	
		- 39 372,41 Kč	MP Dacia Duster z 2020
		- Kč	
		- Kč	
		- Kč	
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.			
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík	
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila	
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela	
Zpracoval: Ing. Schönwälderová Michaela			
V Židlochovicích k 31.3.2022			

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)

Příloha 6: Průběžná kontrola účtu 028 a položky rozpočtové skladby 5137

Město Židlochovice, Masarykova 100			
IČO: 282979			
Účet 028 - Drobný dlouhodobý hmotný majetek (DDHM)			
se rovná			
položce 5137 - Drobný dlouhodobý hmotný majetek			
roční obrat MD účtu 028		3 857 626,14 Kč	obrat účtů celkem
		- 3 421 662,33 Kč	nezaplaceno
1999		- Kč	přijatý dar, bezúpl. převod
24217		- 134 497,55 Kč	aktivace majetku, zařazení
30277,42		- Kč	DPH
159976,52		70 867,00 Kč	záloha
70867	záloha	372 333,26 Kč	
položka 5137		417 768,63 Kč	
		- Kč	podlimitní TZ, věcné břemeno
		- 45 435,37 Kč	Fakturace ve 2021
		372 333,26 Kč	
			- Kč
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.			
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík	
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila	
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela	
Zpracoval:	Ing. Schönwälderová Michaela		
V Židlochovicích k 31.3.2022			

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)

Příloha 7: Průběžná kontrola účtu 031 a položky rozpočtové skladby 6130

Město Židlochovice, Masarykova 100			
IČO: 282979			
Účet 031 - Pozemky			
se rovná			
položce 6130 - Pozemky			
roční obrat MD účtu 031		649 781,00 Kč	Obrat celkem
042.0001 AUPAP 03100		- Kč	dohad
		- 354 181,00 Kč	směna
		- 295 600,00 Kč	nezaplaceno
		- Kč	zařazení
		- Kč	
položka 6130		368 916,90 Kč	
		- 368 916,90 Kč	za 2021
		- Kč	
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.			
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík	
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila	
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela	
Zpracoval: Ing. Schönwälderová Michaela			
V Židlochovicích k 31.3.2022			

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)

Příloha 8: Průběžná kontrola účtů 013 + 041.0001 a položky rozpočtové skladby 6111

Město Židlochovice, Masarykova 100			
IČO: 282979			
Účet 013 - dlouhodobý nehmotný majetek (DNM)			
a účet 041.0001 - pořízení DNM - část nákladů			
se rovná			
položce 6111 - Programové vybavení			
roční obrát MD účtu 013 a účtu 041.0001		- Kč	zůstatek účtů
51		- Kč	na 6119
AUPAP 01300		- Kč	na 6119
		- Kč	nezaplaceno
		- Kč	
položka 6111		368 916,90 Kč	
		- 368 916,90 Kč	za 2021
		- Kč	
		- Kč	
Byla provedena průběžná řídicí finanční kontrola podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.			
Příkazce operace	Mgr. Tomáš Šenkyřík	
Správce rozpočtu	Ing. Kafková Radmila	
Hlavní účetní	Ing. Schönwälderová Michaela	
Zpracoval: Ing. Schönwälderová Michaela			
V Židlochovicích k 31.3.2022			

(zdroj: podklady Městského úřadu v Židlochovicích)